

Finn Ove Båtevik

Rapport nr. 16

Kultur- og fritidstilbod for alle?

Kulturpendlarar, fritidspendlarar og andre kulturbrukarar i Møre og Romsdal

Tittel	Kultur- og fritidstilbud for alle? Kulturpendlarar, fritidspendlarar og andre kulturbrukarar i Møre og Romsdal
Forfattar	Finn Ove Båtevik (Møreforskning Volda)
Rapport nr.	16/2011
Tal på sider	56 + vedlegg
Prosjektnummer	17139
Prosjekttittel	Kulturpendling i Møre og Romsdal
Oppdragsgivar	Møre og Romsdal fylkeskommune
Referanse oppdragsgivar	Heidi-Iren Wedlog Olsen (Plan og analyseavd.)
Ansvarleg utgivar	Møreforskning Volda
ISBN	978-82-7692-311-7
ISSN	1891-5981
Distribusjon	Open http://www.moreforsk.no/volda.htm http://www.hivolda.no/fou
Nøkkelord	Kultur, regional utvikling

Samandrag

Studien *Kultur- og fritidstilbud for alle – om kulturpendlarar, fritidspendlarar og andre kulturbrukarar i Møre og Romsdal* er ei kartlegging av bruken av ulike kultur- og fritidstilbud blant vaksne i Møre og Romsdal. Ein del merkesteinar blir trekte fram, men målet har først og fremst vore å fange mykje av den breidda av aktivitet som skjer i fylket i løpet av eit år.

Det mange i Møre og Romsdal som gjer seg nytte av ulike kultur- og fritidstilbud i eige fylke. Sjølv om dei lokale tilboda er viktige, er mange villige til å reise litt om det er ein konsert, ein festival eller eit skianlegg som kan by på ei oppleving som er verdt ein ekstra tur. Eit overslag peikar i retning av at rundt rekna 40 prosent av respondentane "pendlar" til andre kommunar for å bruke kulturtilbod eller for å bruke anlegg tilrettelagde for ulike former fritidsaktivitet (turstiar, skianlegg, badeanlegg og liknande) ein gong i månaden i gjennomsnitt. Det er i første rekkje dei største byane som fungerer som trekkplaster på befolkninga i andre kommunar, sjølv om enkelte tilbod også dreg publikum andre vegen. Blant byane skil Molde seg ut, ved å ha ein sterk posisjon i forhold til eige fogderi. Romsdal utgjer såleis i større grad enn dei andre fogderia det vi kan kalle ein integrert kultur- og fritidsregion.

To merkesteinar skil seg ut blant tilboda i Møre og Romsdal; Molde Internasjonale Jazzfestival og Atlanterhavsparken Ålesund Akvarium. Det er mange som har besøkt desse og dei trekkjer publikum frå heile fylket.

I samsvar med funn frå mange andre undersøkingar, gjer høgskule- eller universitetsutdanna i Møre og Romsdal seg jamt over i klart større grad enn andre bruk av dei kultur- og fritidstilboda som finst. Likeins er kvinner større forbrukarar av tilboda enn menn. Dette er interessant i forhold til rekruttering av strategiske grupper til fylket. Både private og offentlege bedrifter i Møre og Romsdal har aukande behov for å rekruttere høgare utdanna arbeidskraft, samtidig som fylket også har klare utfordringar med tanke på likestilling. I ein slik samanheng vil kultur- og fritidstilbodet vere ein faktor som kan spele ei viktig rolle for utviklinga i fylket.

© Forfattar/Møreforskning Volda

Føresegnene i åndsverklova gjeld for materialet i denne publikasjonen. Materialet er publisert for at du skal kunne lese det på skjermen eller framstille eksemplar til privat bruk. Utan særskild avtale med forfattar/Møreforskning Volda er all anna eksemplarframstilling og tilgjengeleggjing berre tillate så langt det har heimel i lov eller avtale med Kopinor, interesseorgan for rettshavarar til åndsverk.

Forord

Rapporten *Kultur- og fritidstilbod for alle – om kulturpendlarar, fritidspendlarar og andre kulturbrukarar i Møre og Romsdal*, er ei kartlegging av bruken av kultur- og fritidstilbod i Møre og Romsdal, basert på ei spørjeundersøking blant eit utval vaksne personar busette i fylket. Data vart samla inn i løpet av mars 2011. Respondentane er henta frå webpanelet til Respons Analyse.

Oppdragsgivar er Møre og Romsdal fylkeskommune. Fylkesplanleggar Heidi-Iren Wedlog Olsen har vore kontaktperson i fylket, og følgd prosessen fram mot ferdig rapport. I tillegg har kollega Erlend Krumsvik vore involvert i delar av prosessen, spesielt med tanke på kontakten med Respons Analyse. Ei stor takk for nyttige innspel og godt samarbeid til begge to!

Ei stor takk skal også rettast til dei mange som har brukt tid på å fylle ut skjemaet vårt og på denne måten vore med til å gi innsikt i bruken av ulike kultur- og fritidstilbod i Møre og Romsdal!

Volda 3. mai 2011

Finn Ove Båtevik

Innhald

Forord	5
Figurliste	7
Tabelliste	9
Kulturpendlarar, fritidspendlarar og andre kulturbrukarar i Møre og Romsdal	12
Om undersøkinga	13
Merkesteinane	16
Merkesteinar med stort nedslagsfelt	17
Merkesteinar med mindre nedslagsfelt	21
Andre merkesteinar.....	26
Brukarar av kulturarrangement og anlegg for fritidsaktivitetar	28
Kultur og fritid – lokale og regionale brukarar	41
Vurdering av kultur- og fritidstilbodet i Møre og Romsdal	44
Kva er den viktigaste kulturkommunen i Møre og Romsdal?	48
Kultur- og fritidstilbod til alle?.....	52
Referansar	55
Vedlegg. Spørjeskjema	56

Figurliste

Figur 1. Deltaking og besøk ved utvalde arrangement, festivalar, kulturtilbod og liknande i Møre og Romsdal. Prosent.	16
Figur 2. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum på Jazzfestivalen i Molde minst ein gong. Prosent.	18
Figur 3. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore gjest på Atlanterhavsparken minst ein gong. Prosent.	18
Figur 4. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum på Matfestivalen i Ålesund minst ein gong. Prosent.	19
Figur 5 Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum eliteseriekamp på Aker Stadion, Molde minst ein gong. Prosent.	19
Figur 6. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum på eliteseriekamp på Color Line Stadion i Ålesund minst ein gong. Prosent.	20
Figur 7. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum på framsyning av Regionteateret i Møre og Romsdal minst ein gong. Prosent.	20
Figur 8. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum på Tahiti-festivalen i minst ein gong. Prosent.	21
Figur 9. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum på Operaen i Kristiansund minst ein gong. Prosent.	21
Figur 10. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum på Gurispelet på Smøla minst ein gong. Prosent.	22
Figur 11. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum på Bjørnsonfestivalen i Molde minst ein gong. Prosent.	22
Figur 12 Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum på Raumarock på Åndalsnes minst ein gong. Prosent.	23
Figur 13. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har delteke på Nordic Light fotofestival i Kristiansund minst ein gong. Prosent.	23
Figur 14. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har delteke på Norsk fjellfestival på Åndalsnes minst ein gong. Prosent.	24
Figur 15. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum på Vårsøghelga i Surnadal minst ein gong. Prosent.	24
Figur 16. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum på Dei nynorske festspela i Ørsta/Volda minst ein gong. Prosent.	25
Figur 17. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum på Sommarfesten på Giske minst ein gong. Prosent.	25
Figur 18. Respondentar som har vore publikum på ulike kulturarrangement minst ein gong i løpet av dei tolv siste månadane. Prosent.	28
Figur 19. Respondentar som har vore brukarar av ulike anlegg og tilrettelagde løyper minst ein gong i løpet av dei tolv siste månadane. Prosent.	35

Figur 20. Kulturpendlarar fordelt etter aktivitet. Registrering av dei som minimum ein gong i løpet av tolv månader har publikum ved ulike arrangement utanfor eigen heimkommune. Prosent.	42
Figur 21. Fritidspendlarar fordelt etter aktivitet. Registrering av dei som minimum ein gong i løpet av tolv månader har delteke i ulike fritidsaktivitetar utanfor eigen heimkommune. Prosent. .	43
Figur 22. Vurdering av kor viktig det er med eit godt kulturtilbod i eigen kommune, fordelt etter kvar i fylket ein bur. Prosent.....	44
Figur 23. Kor nøgd er den enkelte med kulturtilbodet i eigen kommune, fordelt etter kvar i fylket ein bur. Prosent.	45
Figur 24. Kor nøgd er den enkelte med anna fritidstilbod i eigen kommune, fordelt etter kvar i fylket ein bur. Prosent.....	45
Figur 25. Kor nøgd er den enkelte med kulturtilbodet i Møre og Romsdal, fordelt etter kvar i fylket ein bur. Prosent.	46
Figur 26. Kor nøgd er den enkelte med anna fritidstilbod i Møre og Romsdal, fordelt etter kvar i fylket ein bur. Prosent.....	47
Figur 27. Dei som opplever Molde som kommunen med det viktigaste kulturtilbodet i Møre og Romsdal. Prosent av befolkninga busette i ulike delar av fylket.	48
Figur 28. Dei som opplever Ålesund som kommunen med det viktigaste kulturtilbodet i Møre og Romsdal. Prosent av befolkninga busette i ulike delar av fylket.	49
Figur 29. Dei som opplever Kristiansund som kommunen med det viktigaste kulturtilbodet i Møre og Romsdal. Prosent av befolkninga busette i ulike delar av fylket.	49
Figur 30. Dei som opplever ein av kommunane i Romsdal elles som kommunen med det viktigaste kulturtilbodet i Møre og Romsdal. Prosent av befolkninga busette i ulike delar av fylket. ..	50
Figur 31. Dei som opplever ein av kommunane på Sunnmøre elles som kommunen med det viktigaste kulturtilbodet i Møre og Romsdal. Prosent av befolkninga busette i ulike delar av fylket. ..	50
Figur 32. Dei som opplever ein av kommunane på Nordmøre elles som kommunen med det viktigaste kulturtilbodet i Møre og Romsdal. Prosent av befolkninga busette i ulike delar av fylket. ..	51

Tabelliste

Tabell 1. Fordeling på kjønn blant respondentane og i Møre og Romsdal. Aldersgruppa 16 år og over. Prosent	13
Tabell 2. Fordeling på utdanningsnivå kjønn blant respondentane og i Møre og Romsdal. Aldersgruppa 16 år og over. Prosent.....	13
Tabell 3. Fordeling på alder kjønn blant respondentane og i Møre og Romsdal. Aldersgruppa 16 år og over. Prosent.	14
Tabell 4. Fordeling på fogderi blant respondentane og i Møre og Romsdal. Prosent.	14
Tabell 5. Fordeling på dei tre største byane og resten av fylket blant respondentane og i Møre og Romsdal. Prosent.	14
Tabell 6. Andre festivalar eller liknande arrangement som respondentane har delteke på i løpet av dei siste tolv månadane. Alle arrangement som er nemnt av minimum to av dei spurde er nemnde med namn. Tal deltakarar som nemner kvart arrangement. N=431.....	27
Tabell 7. Respondentar som har vore på konsert, dansegalla, festival eller liknande i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter kjønn. Prosent.....	29
Tabell 8. Respondentar som har vore på konsert, dansegalla, festival eller liknande i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter utdanningsnivå. Prosent.	29
Tabell 9. Respondentar som har vore på konsert, dansegalla, festival eller liknande i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter alder. Prosent.	29
Tabell 10. Respondentar som har vore på konsert, dansegalla, festival eller liknande i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter kvar i Møre og Romsdal dei er busette. Prosent.....	29
Tabell 11. Respondentar som har vore på kino i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter kjønn. Prosent.	30
Tabell 12. Respondentar som har vore på kino i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter utdanningsnivå. Prosent.....	30
Tabell 13. Respondentar som har vore på kino i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter alder. Prosent.	30
Tabell 14. Respondentar som har vore på kino i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter kvar i Møre og Romsdal dei er busette. Prosent.	30
Tabell 15. Respondentar som har vore publikum på eit idrettsarrangement i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter kjønn. Prosent.....	31
Tabell 16. Respondentar som har vore publikum på eit idrettsarrangement i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter utdanningsnivå. Prosent.	31
Tabell 17. Respondentar som har vore publikum på eit idrettsarrangement i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter alder. Prosent.....	31
Tabell 18. Respondentar som har vore publikum på eit idrettsarrangement i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter kvar i Møre og Romsdal dei er busette. Prosent.	31
Tabell 19. Respondentar som har vore publikum på teater, revy, historiske spel eller liknande i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter kjønn. Prosent.	32
Tabell 20. Respondentar som har vore publikum på teater, revy, historiske spel eller liknande i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter utdanningsnivå. Prosent.	32

Tabell 21. Respondentar som har vore publikum på teater, revy, historiske spel eller liknande i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter alder. Prosent.....	32
Tabell 22. Respondentar som har vore publikum på teater, revy, historiske spel eller liknande i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter kvar i Møre og Romsdal dei er busette. Prosent.	33
Tabell 23. Respondentar som har vore publikum på museum eller utstillingar (om f. eks. kunst, foto, folkekultur, næringsutvikling) i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter kjønn. Prosent.	33
Tabell 24. Respondentar som har vore publikum på museum eller utstillingar (om f. eks. kunst, foto, folkekultur, næringsutvikling) i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter utdanningsnivå. Prosent.....	33
Tabell 25. Respondentar som har vore publikum på museum eller utstillingar (om f. eks. kunst, foto, folkekultur, næringsutvikling) i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter alder. Prosent.	34
Tabell 26 Respondentar som har vore publikum på museum eller utstillingar (om f. eks. kunst, foto, folkekultur, næringsutvikling) i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter kvar i Møre og Romsdal dei er busette. Prosent.	34
Tabell 27. Brukarar av tilrettelagde turvegar/merka stiar (for ferdsel til fots, sykkel, e.l.) i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter kjønn. Prosent.	35
Tabell 28. Brukarar av tilrettelagde turvegar/merka stiar (for ferdsel til fots, sykkel, e.l.) i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter utdanningsnivå. Prosent.	36
Tabell 29. Brukarar av tilrettelagde turvegar/merka stiar (for ferdsel til fots, sykkel, e.l.) i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter alder. Prosent.	36
Tabell 30. Brukarar av tilrettelagde turvegar/merka stiar (for ferdsel til fots, sykkel, e.l.) i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter kvar i Møre og Romsdal dei er busette. Prosent.....	36
Tabell 31. Brukarar av tilrettelagde løyper for ski i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter kjønn. Prosent.	37
Tabell 32. Brukarar av tilrettelagde løyper for ski i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter utdanningsnivå. Prosent.....	37
Tabell 33. Brukarar av tilrettelagde løyper for ski i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter alder. Prosent.	37
Tabell 34. Brukarar av tilrettelagde løyper for ski i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter kvar i Møre og Romsdal dei er busette. Prosent.	37
Tabell 35. Brukarar av basseng eller badeanlegg i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter kjønn. Prosent.	38
Tabell 36. Brukarar av basseng eller badeanlegg i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter utdanningsnivå. Prosent.....	38
Tabell 37. Brukarar av basseng eller badeanlegg i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter alder. Prosent.	38
Tabell 38. Brukarar av basseng eller badeanlegg i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter kvar i Møre og Romsdal dei er busette. Prosent.	38

Tabell 39. Brukarar av skianlegg for alpint i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter kjønn. Prosent.	39
Tabell 40. Brukarar av skianlegg for alpint i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter utdanningsnivå. Prosent.....	39
Tabell 41. Brukarar av skianlegg for alpint i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter alder. Prosent.	39
Tabell 42. Brukarar av skianlegg for alpint i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter kvar i Møre og Romsdal dei er busette. Prosent.	39
Tabell 43. Minimum tal kultur- og fritidsreiser til andre kommunar i Møre og Romsdal i løpet av tolv månader. I prosent av alle spurde.....	41

Kulturpendlarar, fritidspendlarar og andre kulturbrukarar i Møre og Romsdal

I gjeldane kulturplan for Møre og Romsdal heiter det at: *Møre og Romsdal er ein levande, framtidsretta og dynamisk kulturregion, der tradisjon, mangfald, nyskaping og verdiskaping går hand i hand, og der kultur er tilgjengeleg for alle.*

I denne studien ser vi på bruken av ei lang rekke kultur- og fritidstilbod. Ein del merkesteinar blir trekte fram, men primært er målet å fange breidda av aktivitet som skjer i løpet av eit år, utan at vi nødvendigvis greier å fange opp heile det mangfaldet og alle sider ved kulturlivet i fylket.¹

Studien skal primært kartlegge i kva grad befolkninga brukar ulike tilbod, men det er også rom for at brukarane sjølve skal vurdere kultur- og fritidstilbodet i fylket. Ein viktig dimensjon i analysane er bruken av lokale versus regionale tilbod. I kva grad når ulike tilbod ut over kommunegrensene? Kultur- og fritidspendling er såleis ei viktig side ved kartlegginga.²

¹ Det er sider ved kulturlivet som ikkje er omfatta av denne kartlegginga. Folkebiblioteka er eitt døme. Eit anna døme er tilbod knytt til tru og livssyn.

² Omgrepet kulturpendling blir ofte brukt i ein heilt annan samanheng, knytt til etniske relasjonar og kontakt over kulturgrensar. Her tenkjer vi på reiser for å kunne ta del i kulturtilbod på tvers av lokalsamfunn og kommunegrensar.

Om undersøkinga

Studien er basert på ei webbaserert undersøking i Møre og Romsdal. Møreforskning utarbeidde eit skjema med spørsmål som blei sendt ut til eit webpanel som skulle representere den vaksne befolkninga i Møre og Romsdal. Undersøkinga blei gjennomført i løpet av tre veker i mars månad 2011.

Respons Analyse blei brukt som underleverandør. Firmaet sit på eit av dei største webpanela i Noreg. Dette er eit nasjonalt panel, lagt til rette for nasjonale undersøkingar. Panelet er også stort nok til å gjennomføre eigne undersøkingar i enkeltfylke. I Møre og Romsdal hadde Respons Analysen eit bruttoutval på 1.397 personar som fekk tilsendt undersøkinga. Det kom inn svar frå 431 av desse, noko som gir ein svarprosent på 30,9.

Det er ikkje uproblematisk å legge eit slikt panel til grunn for å seie noko kultur- og fritidsbruken blant heile befolkninga i Møre og Romsdal, i alle fall gitt fordelinga på dei gruppene som har sendt inn svar. Enkelte grupper er underrepresenterte, medan andre er overrepresenterte med tanke på sentrale kjenneteikn. Dette gjeld i særleg grad i forhold til utdanningsnivå, men også på fleire andre bakgrunnsvariablar.

Tabell 1. Fordeling på kjønn blant respondentane og i Møre og Romsdal. Aldersgruppa 16 år og over. Prosent

Kjønn	Respondentar	Møre og Romsdal 2011
Menn	55,0	50,4
Kvinner	45,0	49,6
N	431	202.759

Kvinnene er klart underrepresenterte i utvalet.

Tabell 2. Fordeling på utdanningsnivå kjønn blant respondentane og i Møre og Romsdal. Aldersgruppa 16 år og over. Prosent.

Utdanningsnivå	Respondentar	Møre og Romsdal 2009
Vidaregåande eller lågare	40,6	74,9
Universitets- og høgskulenivå, kort	41,5	17,8
Universitets- og høgskulenivå, lang	16,2	3,3
Uoppgitt	1,6	4,0
N	431	200.007

Befolkninga med dei kortaste utdanningane er klart underrepresenterte i utvalet, medan dei som har utdanningar på universitets- og høgskulenivå er klart overrepresenterte.

Tabell 3. Fordeling på alder kjønn blant respondentane og i Møre og Romsdal. Aldersgruppa 16 år og over. Prosent.

Alder	Respondentar	Møre og Romsdal 2011
16 til 24 år	5,6	14,9
25 til 34 år	17,9	14,2
35 til 44 år	24,6	17,1
45 til 54 år	23,9	16,8
55 til 64 år	15,8	16,1
65 år og eldre	12,3	20,8
N	431	202.759

Aldersgruppene frå 25 til 54 år er overrepresenterte i materialet. Størst er forskjellen mellom respondentane og befolkninga i aldersgruppa 35-34 år (7,5 prosentpoeng).

Tabell 4. Fordeling på fogderi blant respondentane og i Møre og Romsdal. Prosent.

Fogderi	Respondentar	Møre og Romsdal 2011
Sunnmøre	56,4	53,3
Romsdal	24,6	22,8
Nordmøre	19,0	23,9
N	431	253.904

Tabell 5. Fordeling på dei tre største byane og resten av fylket blant respondentane og i Møre og Romsdal. Prosent.

	Respondentar	Møre og Romsdal 2011
Dei tre største byane	41,5	36,4
Møre og Romsdal elles	58,5	63,6
N	431	253.904

Den geografiske fordelinga mellom ulike område i fylke er relativt balansert. Sunnmøre og Romsdal er likevel noko overrepresenterte medan Nordmøre er noko underrepresenterte, samstundes som dei tre største byane er noko overrepresenterte i forhold til dei andre kommunane i fylket.

Som det går fram av analysane seinare i rapporten, er det systematiske forskjellar i kulturbruk mellom forskjellige grupper. Høgt utdanna brukar allment i større grad ulike kultur- og fritidstilbod enn dei med kortare utdanningar. Med ein høg del høgt utdanna i utvalet, er det god grunn til å tru at bruken er noko større blant dei som har svart på spørjeundersøkinga enn blant befolkninga i Møre og Romsdal sett under eitt. Medan til dømes 50 prosent av dei som har vidaregåande eller mindre utdanning har vore publikum på teater, revy, historiske spel eller liknande i løpet av siste år, har 61 prosent av dei med høgskule- eller universitetsutdanning vore publikum på slike arrangement. Alt

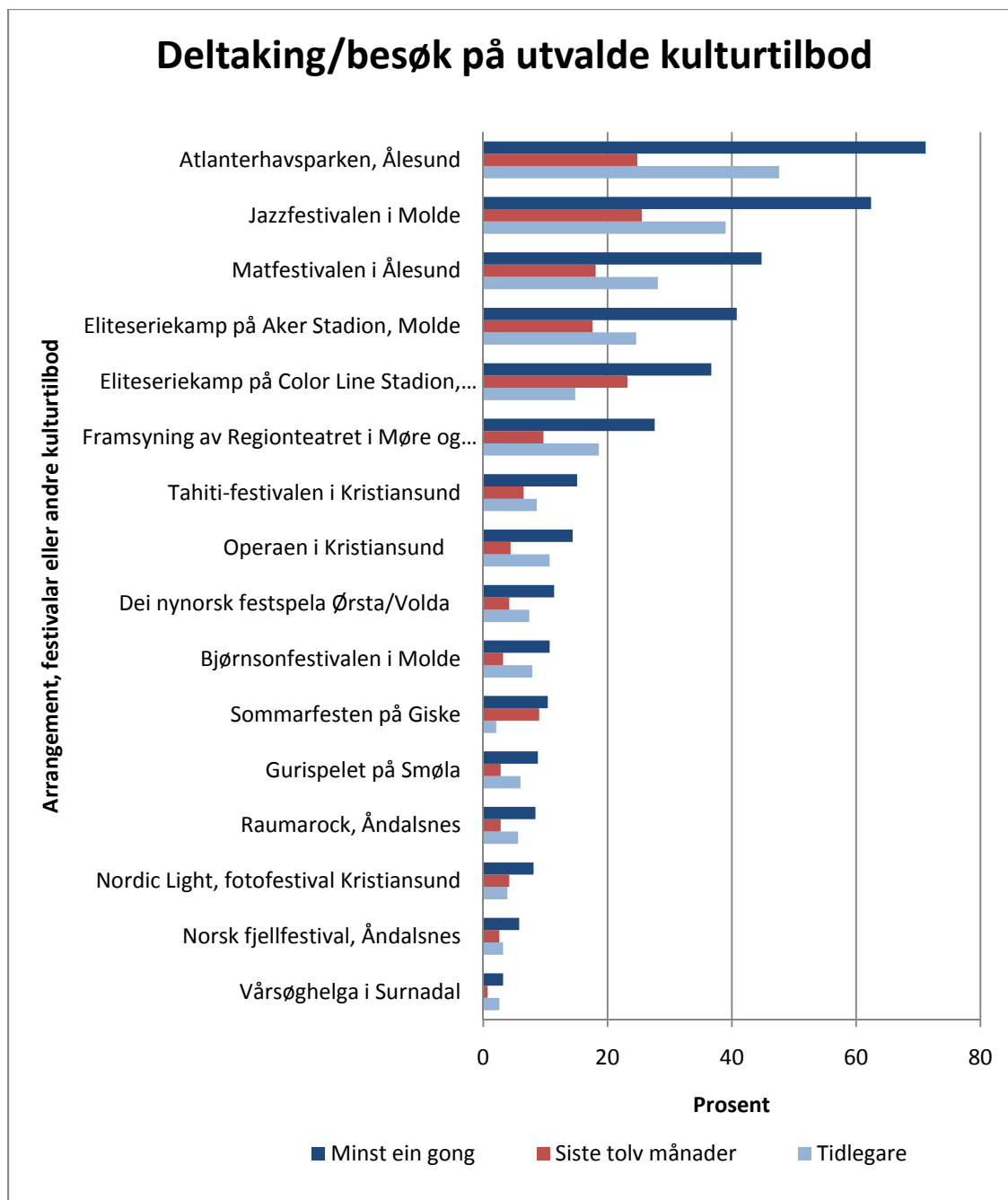
etter kva arrangement eller tilbod det er snakk om, kan forskjellen mellom dei to gruppene både vere større og mindre (jf analysane seinare i rapporten).

På den andre sida er kvinner i større grad brukarar av kulturtilbod enn menn, og kvinnene er klart underrepresenterte i utvalet vårt. Kjønnfordelinga i materialet dreg såleis i motsett veg av fordelinga mellom utdaningsgruppene. Det er likevel grunn til å tru at utdanningsbakgrunn i sterkare grad enn kjønn påverkar svarfordelinga, gitt den veldig sterke skeivfordelinga som er i materialet i forhold til utdanningsbakgrunn.

Tala frå undersøkinga blir presentert utan vekting. Det er dermed grunn til å tru at tala som blir presenterte jamt over ligg noko over det vi kunne forvente, om svara skulle reflektere bruken av kultur- og fritidstilboda blant heile den vaksne befolkninga i Møre og Romsdal.

Merkesteinane

Det er mange merkesteinar for kulturlivet i Møre og Romsdal, nokre med regionale og andre også med nasjonale og internasjonale nedslagsfelt. Nokre av desse vart plukka ut for å teste i kva grad desse blir brukte og når ut til folk i ulike delar av fylket.

Figur 1. Deltaking og besøk ved utvalde arrangement, festivalar, kulturtilbod og liknande i Møre og Romsdal. Prosent.

Det blir arrangert mange festivalar i Møre og Romsdal i løpet av eitt år. Det er umogleg å dekkje alle desse. Derfor er den lista vi har brukt i spørjeskjemaet på ingen måte uttømmende. Det same gjeld andre arrangement, anten det gjeld idrett eller anna.

Det tilbodet som flest av dei spurde har besøkt er Atlanterhavsparken i Ålesund. I alt 71 prosent av deltakarane i undersøkinga har besøkt dette akvariet minst ein gong, uansett om dette har skjedd siste år eller tidlegare. Rangert på same måte, er Jazzfestivalen i Molde det einaste andre tilbodet, der meir enn halvparten av dei spurde har delteke. I alt 62 prosent har vore publikum ved denne jazzfestivalen minst ein gong. Andre merkesteinar som trekkjer mange deltakarar er Matfestivalen i Ålesund og dei to eliteserielaga i fylket. I tillegg har meir enn kvar fjerde av dei spurde vore på minst ei framsyning ved regionteateret i Møre og Romsdal.

Besøket dei siste tolv månadane speglar langt på veg same mønster. Jazzfestivalen var best besøkt av alle tilboda, om vi legg dette tidsperspektivet til grunn. I alt 26 prosent deltok på jazzfestivalen sommaren 2010, medan 25 prosent hadde besøkt Atlanterhavsparken i løpet dei tolv siste månadane.

Enkelte tilbod har hatt stor oppslutninga dei tolv siste månadane i forhold til total oppslutning over tid. Det gjeld ikkje minst dei som har vore på eliteseriekamp på Color Line Stadion og på Sommarfesten på Giske. Her kan det vere snakk om eit trufast publikum som kjem tilbake år etter år. I tillegg vil det ha noko å seie kor nye bestemte arrangement er. Sommarfesten på Giske er til dømes eit relativt nytt arrangement.

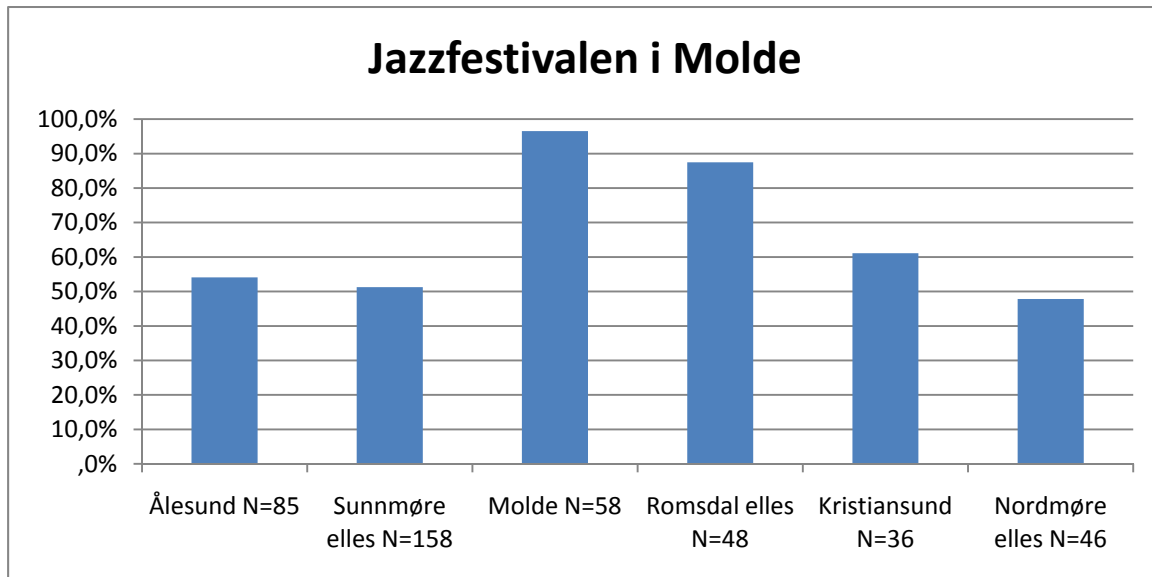
Merkesteinar med stort nedslagsfelt

Nokre av merkesteinane blant festivalar og liknande arrangement når lengre ut enn andre. Dei arrangementa og tilboda som er best besøkt, har publikum frå heile fylket. På mange måtar står Jazzfestivalen i Molde og Atlanterhavsparken i Ålesund nok ein gong i ei særstilling. Nesten uansett område i fylke, har halvparten eller fleire av dei spurde vore publikum ved Jazzfestivalen i Molde eller besøkt Atlanterhavsparken i Ålesund minst ein gong. Det er berre i kommunane på Normøre utanom Kristiansund som ikkje når opp i 50 prosent.

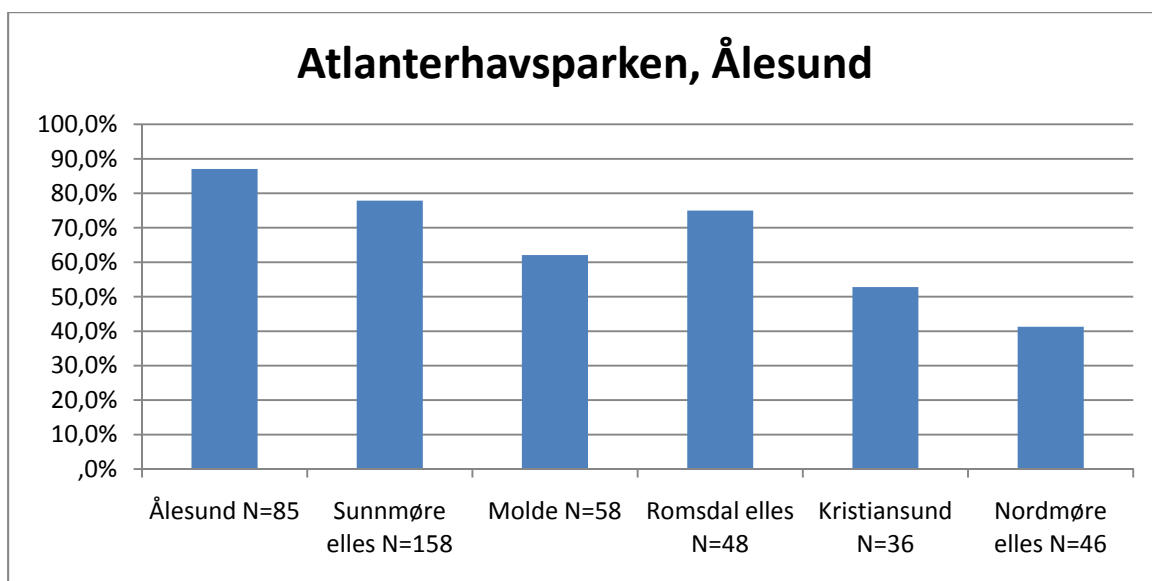
Av andre tilbod som har eitt relativt breitt nedslagsfelt i fylket, er Matfestivalen i Ålesund, det å gå på heimekampane spesielt til Molde, men også til Aafk, teaterbesøk på Regionteateret i Møre og Romsdal, Operaen i Kristiansund og Tahiti-festivalen i Kristiansund. Lokalisering i Molde, gjer gjerne at tilboda trekkjer publikum både frå Sunn- og Nordmøre, medan tilboda på Sunnmøre og på Nordmøre også trekkjer til seg ein del publikum frå Romsdal. Av dei nemnde tilboda, har regionteateret større grunnlag for å nå ut til fleire deler av fylket enn mange andre arrangement, i og med at ein her har framføringar i ulike delar av fylket. Litt av den same effekten får ein når det gjeld publikum på fotballkampane mellom Molde og Aafk, i og med at bortepublikummet kryssar Ørskogfjellet for å få med seg slike kampar.

Enkelte vil kanskje ut frå figur 5 og 6 konkludere med at eliteserielaget i Molde er meir populært i eige omland enn Aafk. Når ein definerer omlandet til Molde som resten av Romsdal og omlandet til

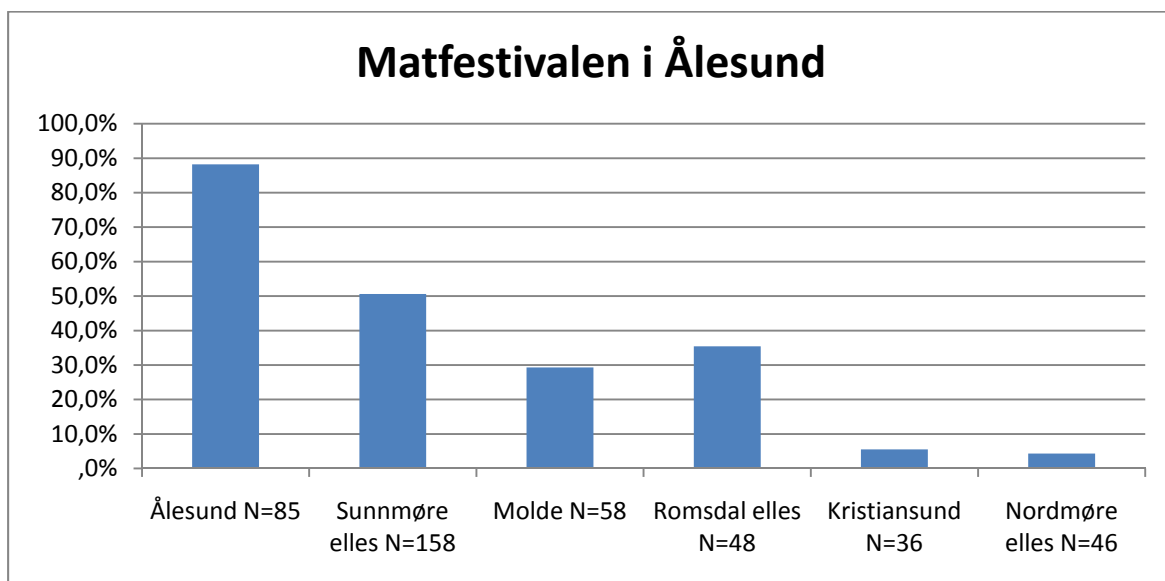
Ålesund som resten av Sunnmøre, må ein ta høgde for at Ålesund i ein slik kontekst har eit geografisk og befolkningsmessig større omland enn Molde. Dette kan påverke prosentfordelinga også for dei figurane som ikkje omhandlar fotball. Om vi held oss til fotball: Aafk har i tillegg ein klarare definert konkurrent i eige omland, enn Molde, gjennom fotballklubben Hødd.

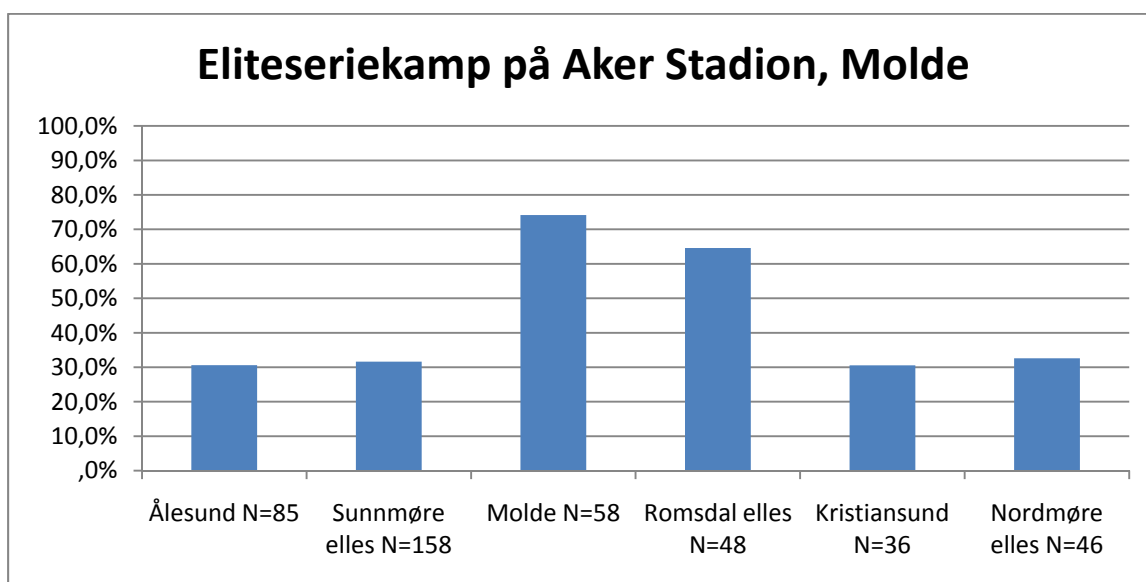
Figur 2. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum på Jazzfestivalen i Molde minst ein gong. Prosent.

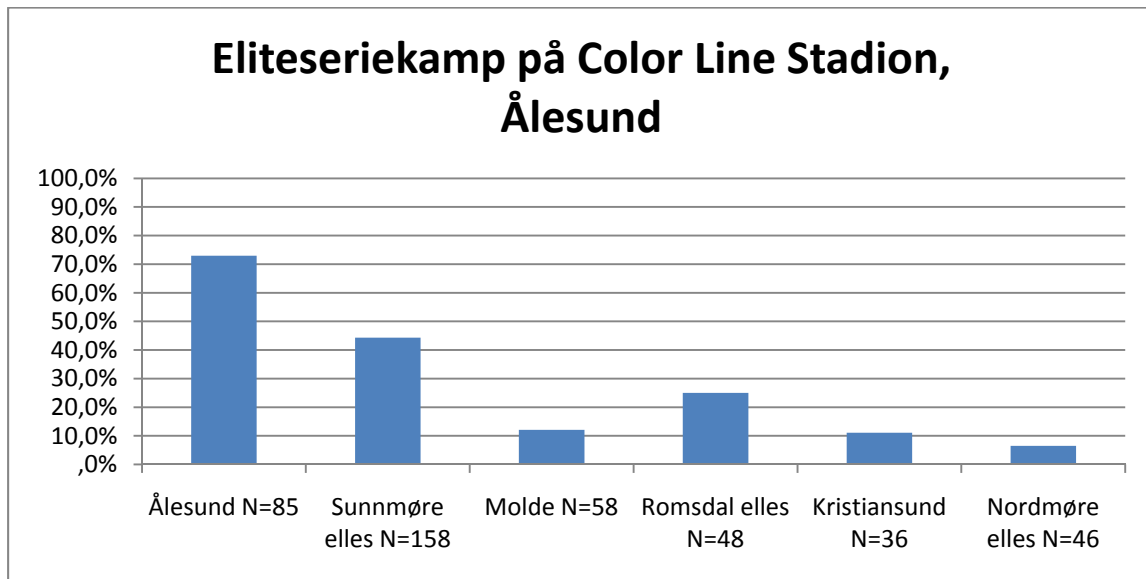
Figur 3. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore gjest på Atlanterhavsparken minst ein gong. Prosent.

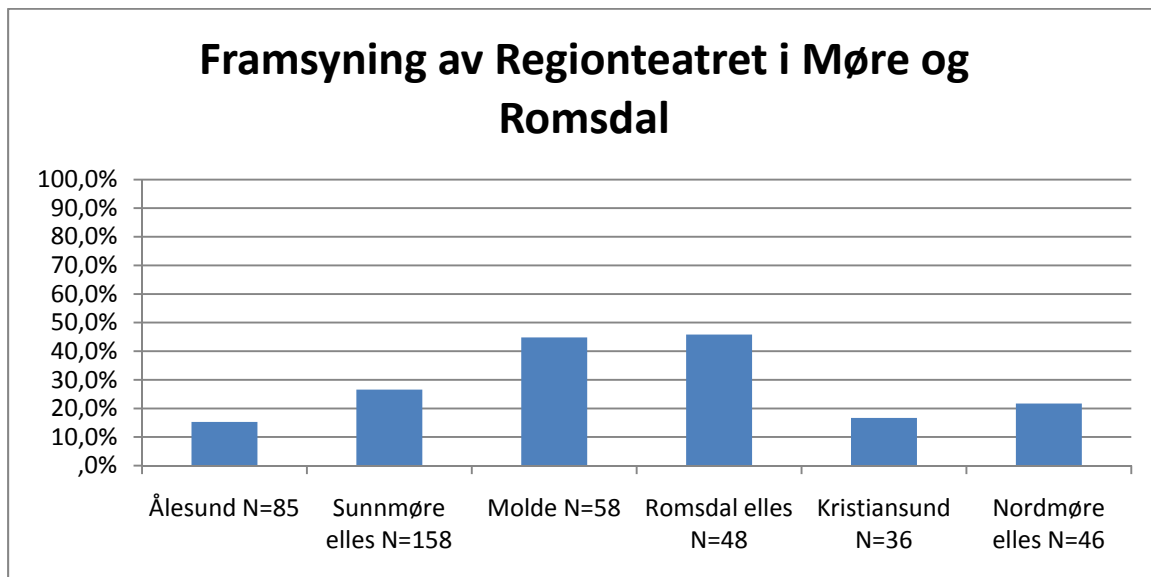
Figur 4. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum på Matfestivalen i Ålesund minst ein gong. Prosent.

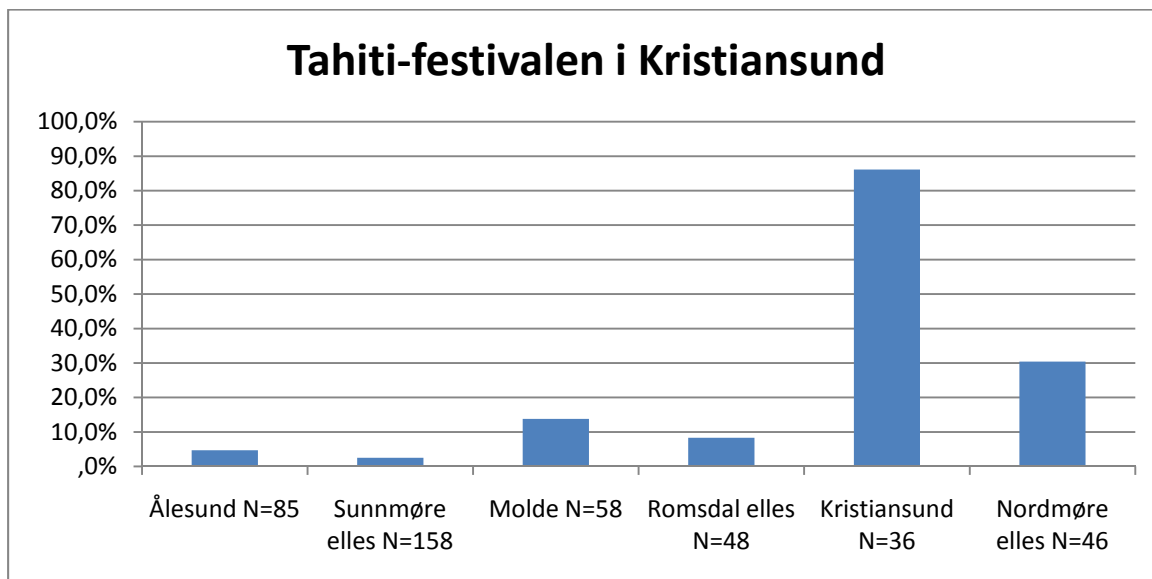
Figur 5 Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum eliteseriekamp på Aker Stadion, Molde minst ein gong. Prosent.

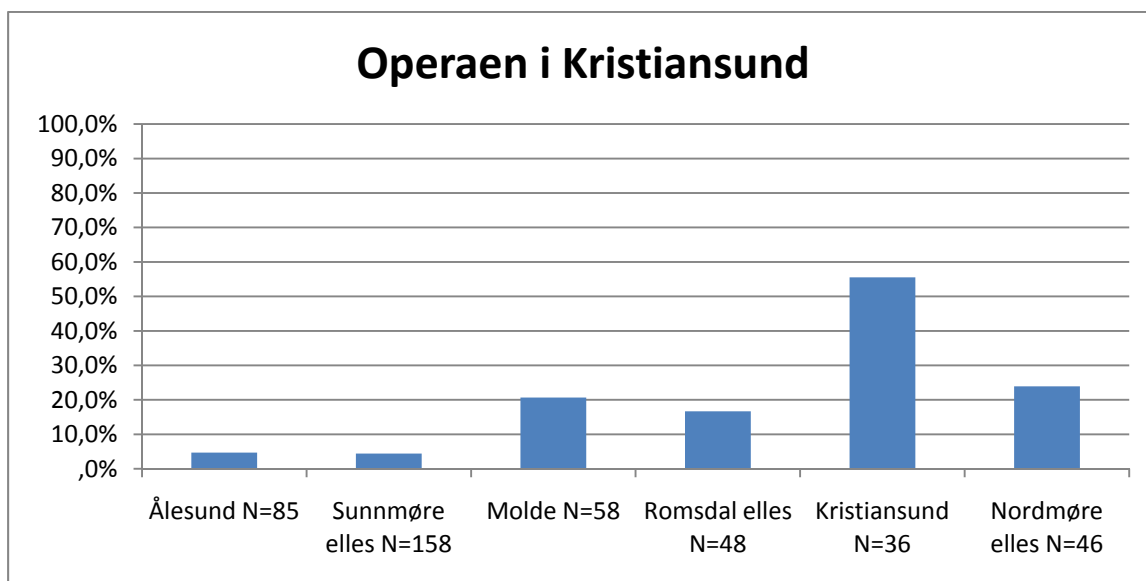
Figur 6. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum på eliteseriekamp på Color Line Stadion i Ålesund minst ein gong. Prosent.

Figur 7. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum på framsying av Regionteatret i Møre og Romsdal minst ein gong. Prosent.

Figur 8. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum på Tahiti-festivalen i minst ein gong. Prosent.

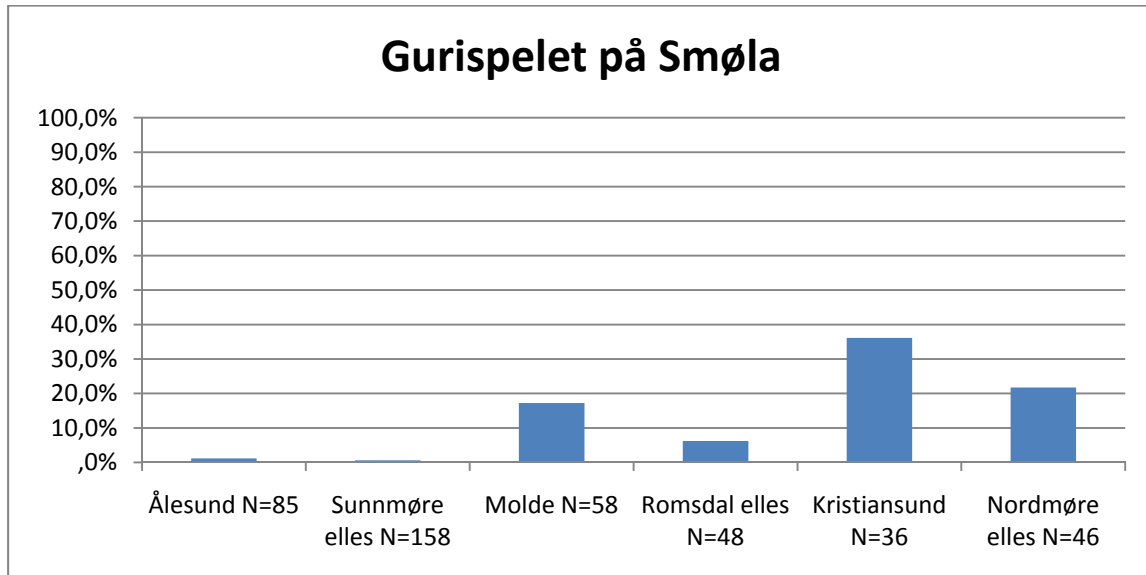

Figur 9. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum på Operaen i Kristiansund minst ein gong. Prosent.

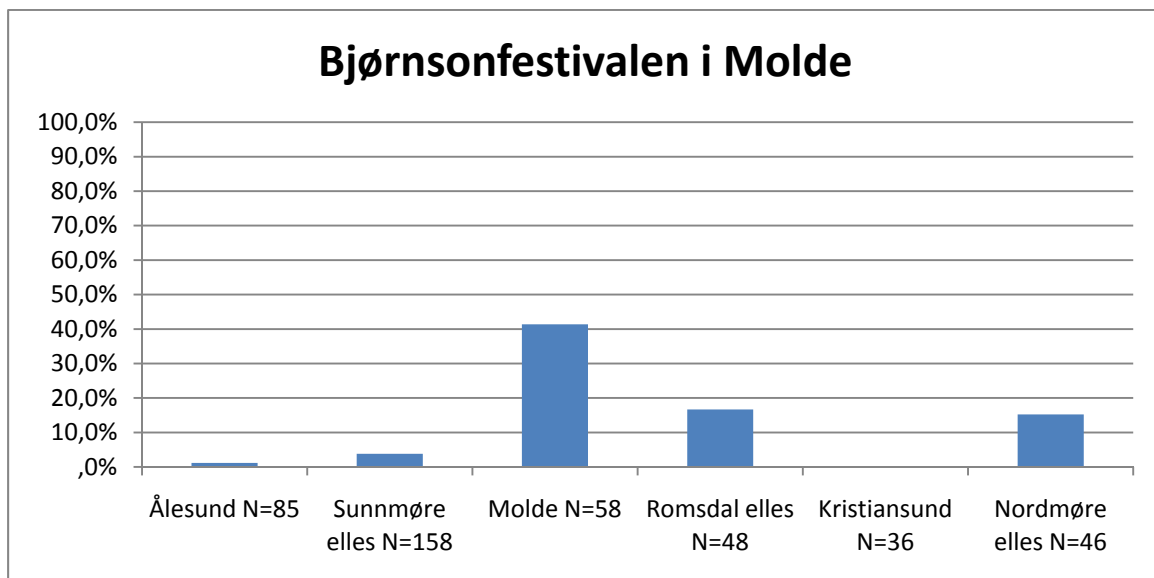
Merkesteinar med mindre nedslagsfelt

Også andre merkesteinar trekkjer til seg folk over fogderigrensene, men i mindre omfang. Dette gjeld tilbud som Gurispelet på Smøla, Bjørnsonfestivalen i Molde, Raumarock i Åndalsnes, Nordic Light

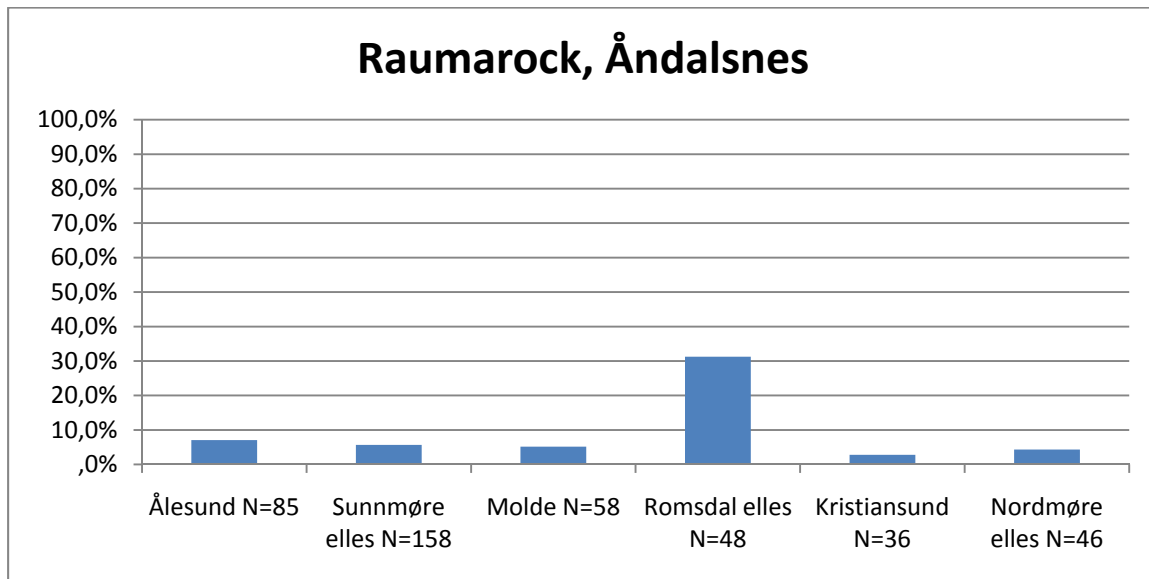
fotofestival i Kristiansund, Norsk fjellfestival på Åndalsnes, Vårsøghelga i Surnadal, Dei nynorske festspela i Ørsta/Volda og Sommarfesten på Giske.

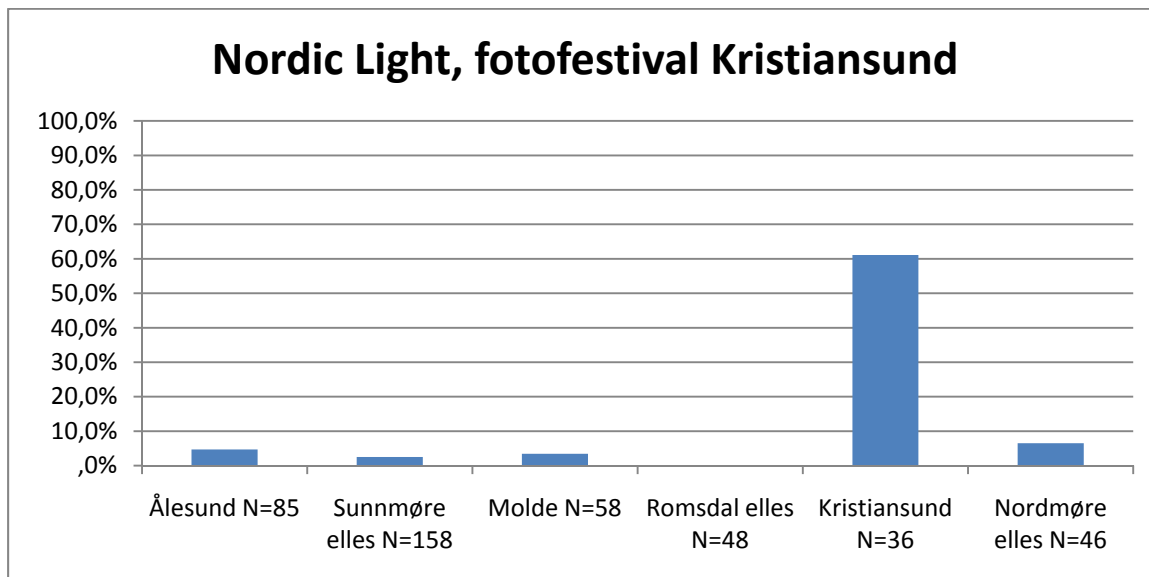
Figur 10. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum på Guripelet på Smøla minst ein gong. Prosent.

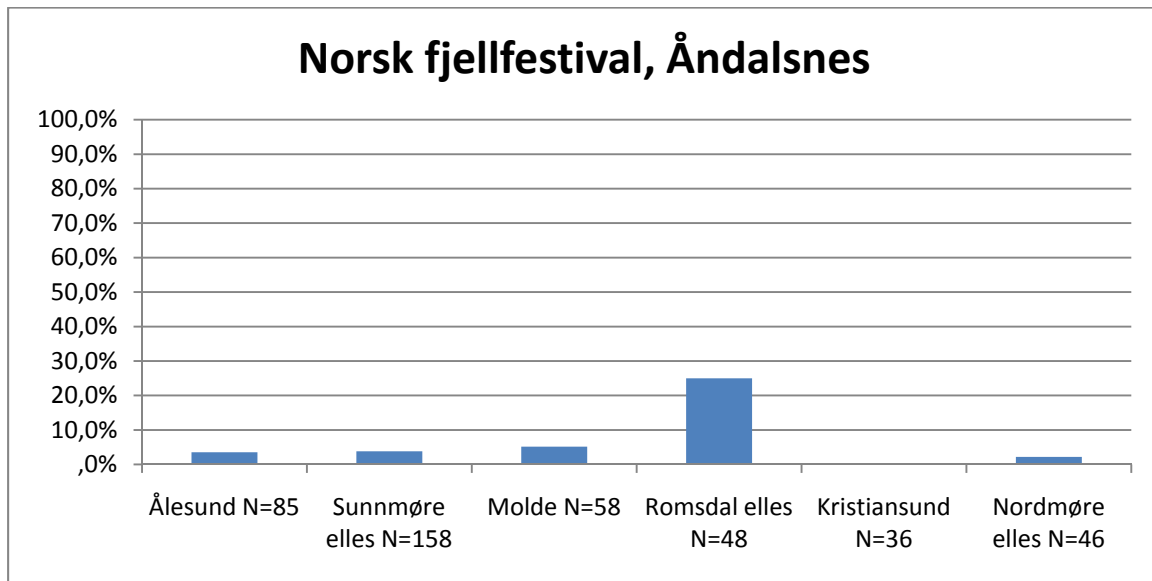
Figur 11. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum på Bjørnsonfestivalen i Molde minst ein gong. Prosent.

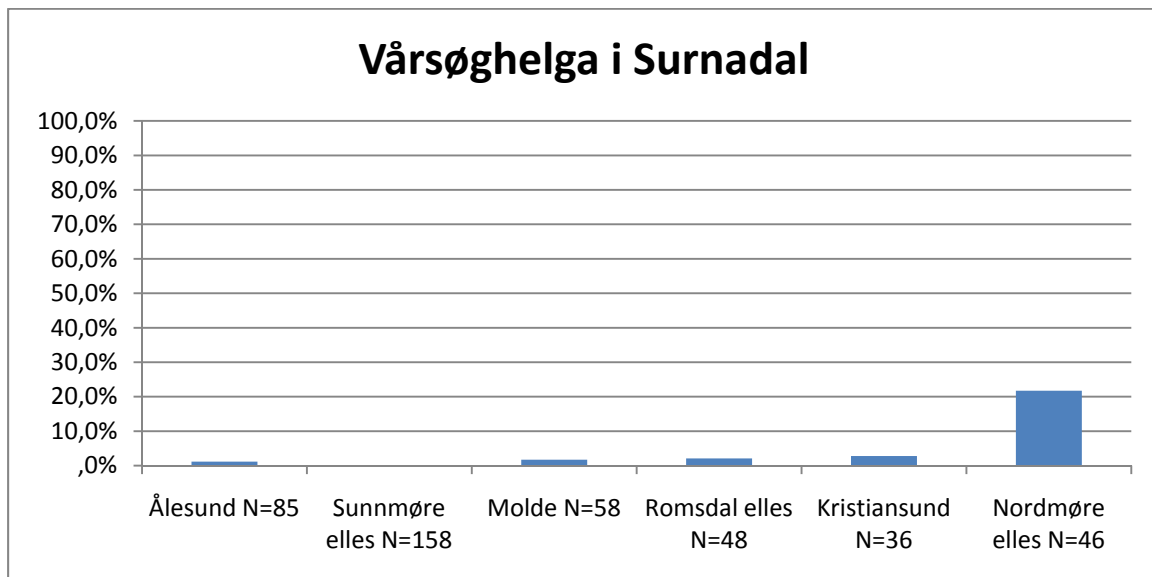
Figur 12 Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum på Raumarock på Åndalsnes minst ein gong. Prosent.

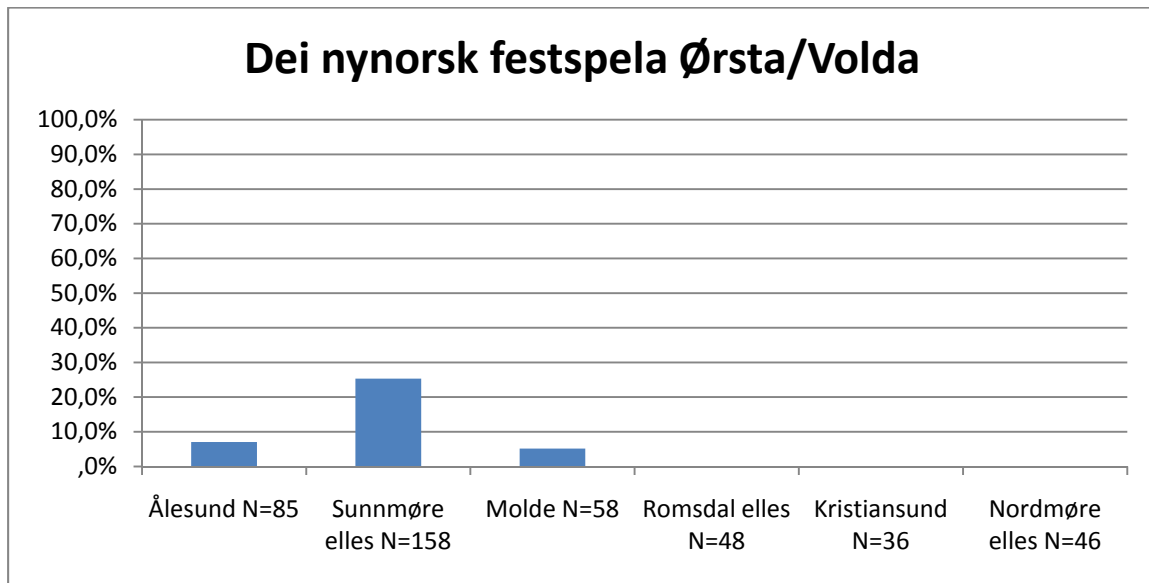
Figur 13. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har delteke på Nordic Light fotofestival i Kristiansund minst ein gong. Prosent.

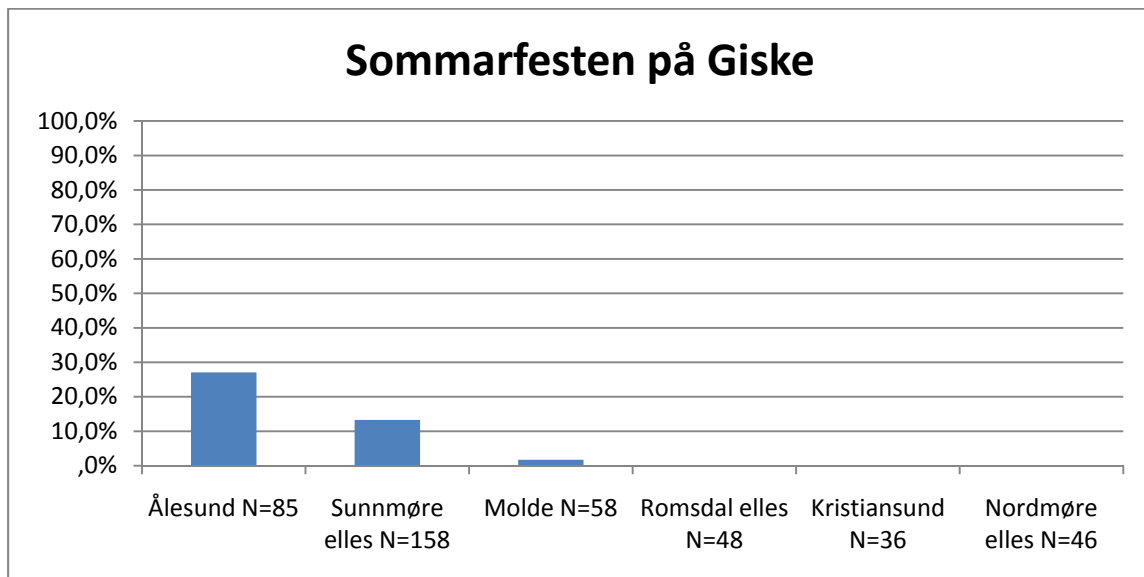
Figur 14. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har delteke på Norsk fjellfestival på Åndalsnes minst ein gong. Prosent.

Figur 15. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum på Vårsøghelga i Surnadal minst ein gong. Prosent.

Figur 16. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum på Dei nynorske festspela i Ørsta/Volda minst ein gong. Prosent.

Figur 17. Respondentar i ulike delar av Møre og Romsdal som har vore publikum på Sommarfesten på Giske minst ein gong. Prosent.

Andre merkesteinar

Kvart år blir det gjennomført ei lang rekke festivalar og gitt eit vidt spekter av kulturtilbod, som i større eller mindre grad kan ha litt av den same funksjonen som dei nasjonale og regionale merkesteinane. For å få fram noko av breidda i dette biletet, var spørsmålet kva liknande tilbod kvar enkelt ville trekke fram ut over dei tilboda dei vart spurde om direkte. Om vi ser bort frå meir ordinære konsertar, teaterframsyningar og liknande som blir fanga opp gjennom andre spørsmål, får vi ei liste på 56 ulike arrangement, der 156 av i alt 431 personar har delteke (36 prosent). Ei oppteljing av deltakinga på desse arrangementa og på dei som står opplista i tabell 6, kan ikkje samanliknast med tala i figur 1, så lenge spørsmålet som ligg til grunn for oversikta over "andre merkesteinar" er eit ope spørsmål. Det er lettare å hugse om ein har delteke på eitt konkret arrangement eller ikkje, om det faktisk står nemnt. Oversikta over "andre merkesteinar" illustrerer såleis først og fremst breidda av alle arrangement som befolkninga deltek på i løpet av eit år.

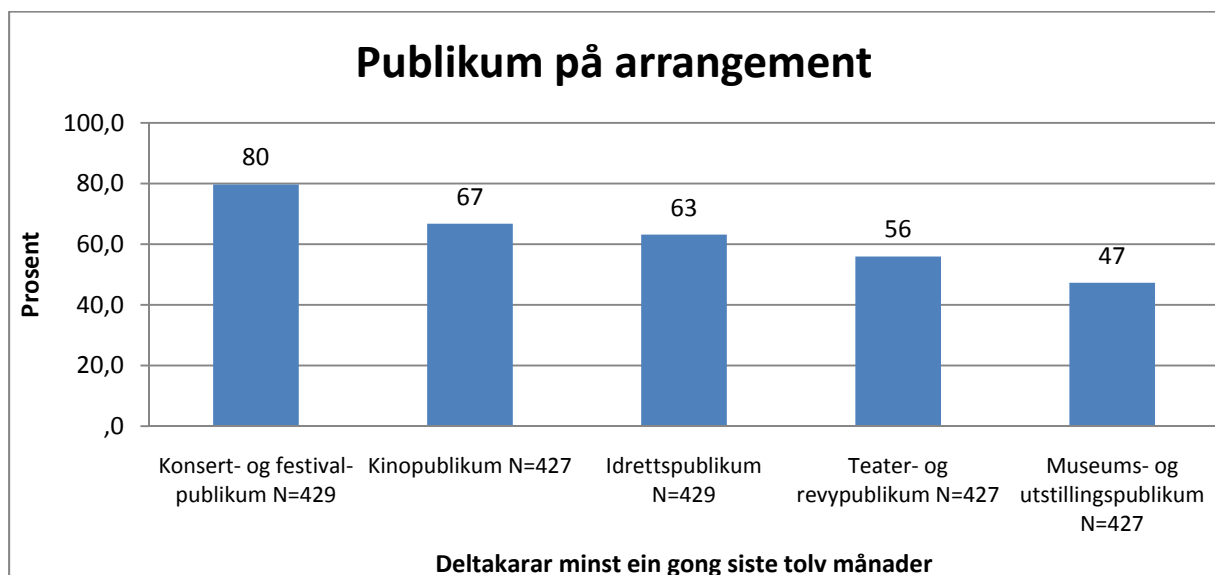
I tillegg til dei arrangementa som tabell 6 viser, det vil seie arrangement som er nemnt av minst to personar, er også følgjande nemnde: Nibberittet, Skjærgårdblues, Veidholmen, Trollblues, Åndalsnes, Maritime dagar, Gjerdsvika, Hjørungavågspelet, Hareid, Kirkemusikkfestival i Spjelkavik kyrkje, 1. mai Amcar-treff, Fosnavåg, Fadofestival i Ulstein, Tafjordmartna, Langsæterdagane, Stordal, Jentebølgen, Ålesund, Giskespele, HaNo-dagane, Haram, Fannefjellsløpet, Døves kulturdager 2010 i Molde, Teaterfestival, Molde, Skjærgårdsblues, Veidholmen, Surnadalsdagane, Veteranbåtstevne, Otnes i Halså, Småbåtfestivalen på Veiholmen, Sjøfestival, Eidestranda, Gjæra Gjæra/Nasjonalparkdagane, Sunndal, Ålvundfjorddagane og Radio Ålesund Festivalen.

Tabell 6. Andre festivalar eller liknande arrangement som respondentane har delteke på i løpet av dei siste tolv månadane. Alle arrangement som er nemnt av minimum to av dei spurde er nemnde med namn. Tal deltakarar som nemner kvart arrangement. N=431.

	Tal frå arrangement- kommunen som nemner arrangementet	Tal frå andre kommunar som nemner arrangementet	Tal som nemner arrangementet i alt
Båtfestivalen, Ålesund	10	6	16
Jugendfest, Ålesund	9	3	12
Trebåtfestivalen i Ulsteinvik	5	5	10
Herøyspelet	2	5	7
Maritime dagar, Fosnavåg	3	3	6
VEKA i Volda	4	2	6
Sunndal kulturfestival	1	5	6
Ulsteindagane	4	1	5
Midsommerjazz i Ålesund	3	1	4
Vanylvsdagane	3	1	4
Dyregodagane, Batnfjordsøra	1	3	4
Baccalaofestivalen	4	0	4
Bluesfestivalen på Trandal	0	3	3
Arthur-spelet Sandsøya	1	2	3
Makrellfestivalen, Herøy	3	0	3
Den norske dokumentarfestivalen, Volda	1	2	3
Naturfestivalen i Ørsta	1	2	3
Hareidsdagane	1	2	3
Alperittet, Stranda	2	1	3
Donna Baccalo, Kristiansund	3	0	3
Fossekonert i Valsøybotn	0	2	2
Brøvollfestivalen, Sykkylven	1	1	2
Kosterikjedagar i Syvde	2	0	2
Langevågsdagane	2	0	2
Kirkemusikkuka, Molde	2	0	2
Lady Arbunott, Sunndal	0	2	2
Misundfestivalen	2	0	2
Nordsjøfestivalen, Elnesvågen	1	1	2
Marokkofestivalen, Kristiansund	1	1	2
Norsk Laksefestival i Surnadal	2	0	2
Kulturvøkku, Rindal	2	0	2
Aureveka	2	0	2
Andre	17	7	24
I alt	95	61	156

Brukarar av kulturarrangement og anlegg for fritidsaktivitetar

Det er fleire måtar å måle bruk av kulturarrangement og av anlegg lagt til rette for ulike former for fritidsaktivitetar. Eit mål er i kva grad den enkelte har gjort seg nytte av slike tilbod eller ikkje, uavhengig av om dei er storbrukarar eller meir tilfeldig brukar. Derfor har vi i første omgang skilt mellom dei som minst ein gong i løpet av dei siste tolv månadane, for eksempel, har vore på kino og dei som ikkje har vore det. Deretter har vi sett på kva som kjenneteiknar brukarane av kultur- og fritidstilboda jamført med dei som ikkje brukar dei, med tanke på sentrale kjenneteikn som kjønn, utdanningsnivå, alder og kvar i fylket dei bur.

Figur 18. Respondentar som har vore publikum på ulike kulturarrangement minst ein gong i løpet av dei tolv siste månadane. Prosent.

Det er mange som har vore publikum på eitt eller fleire kulturarrangement minst ein gong i løpet av dei siste tolv månadane. Målt på denne måten, er det mest vanlege å vere publikum på konsert, dansegalla, festival eller liknande. Deretter kjem kinopublikumet, dei som har vore publikum på eit idrettsarrangement, teater- og revypublikumet og til sist museums- og utstillingspublikumet.

Tala frå Møre og Romsdal speglar langt på veg nasjonale tal. "Norsk kulturbarometer 2008" viste at 70 prosent av den norske befolkninga hadde vore på kino dei siste tolv månadane, medan 56 prosent hadde vore på eit idrettsarrangement og 53 prosent hadde vore på teater/musikal/revy (Vaage 2009).

Berre 5,6 prosent i studien frå Møre og Romsdal har korkje vore på konsertar, festivalar, kino, idrettsarrangement, teater, revy, museum eller utstillingar i løpet av ein periode på tolv månader.

Tabell 7. Respondentar som har vore på konsert, dansegalla, festival eller liknande i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter kjønn. Prosent.

	Kjønn	
	Mann	Kvinne
Har vore publikum	74%	87%
N	235	194

Tabell 8. Respondentar som har vore på konsert, dansegalla, festival eller liknande i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter utdanningsnivå. Prosent.

	Utdanningsnivå	
	Grunnskule og vidaregåande	Høgskule- eller universitet
Har vore publikum	75%	84%
N	174	249

Tabell 9. Respondentar som har vore på konsert, dansegalla, festival eller liknande i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter alder. Prosent.

	Alder					
	16 til 24 år	25 til 34 år	35 til 44 år	45 til 54 år	55 til 64 år	65 år og eldre
Har vore publikum	88%	80%	78%	80%	76%	83%
N	24	76	105	103	68	53

Tabell 10. Respondentar som har vore på konsert, dansegalla, festival eller liknande i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter kvar i Møre og Romsdal dei er busette. Prosent.

	Bustad					
	Ålesund	Sunnmøre elles	Molde	Romsdal elles	Kristiansund	Nordmøre elles
Har vore publikum	79%	79%	81%	81%	83%	78%
N	84	157	58	48	36	46

Konsert-, dansegalla og festivalpublikummet. Heile 80 prosent av deltakarane i undersøkinga i Møre og Romsdal har vore på konsert, dansegalla, festival eller liknande i løpet av dei føregåande tolv månadane. Kvinnene er samla sett i større grad enn mennene publikum på slike arrangement . Medan 87 prosent av kvinnene har vore på minst eit slikt arrangement siste året, gjeld tilsvarande for 73 prosent av mennene. Blant dei med høgskule- eller universitetsutdanningar er det 84 prosent som har vore publikum på konsert, dansegalla, festival eller liknande i løpet av dei tolv siste månadane, mot 75 prosent av dei som har vidaregåande eller kortare utdanningar. Dei yngste og dei eldste

aldersgruppene, er dei ivrigaste brukarane av slike tilbod. Størst forskjell er det mellom aldersgruppa 16-24 år, der 88 prosent har vore publikum på slike arrangement, mot 77 prosent i aldersgruppa 55-64 år. Busette i Kristiansund har i noko større grad enn busette i andre delar av fylket vore konsert-, dansegalla eller festivalpublikum (83 prosent), men forskjellane mellom dei ulike områda av fylket er likevel små.

Tabell 11. Respondentar som har vore på kino i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter kjønn. Prosent.

	Kjønn	
	Mann	Kvinne
Har vore publikum	57%	79%
N	234	193

Tabell 12. Respondentar som har vore på kino i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter utdanningsnivå. Prosent.

	Utdanningsnivå	
	Grunnskule og vidaregåande	Høgskule- eller universitet
Har vore publikum	64%	69%
N	173	248

Tabell 13. Respondentar som har vore på kino i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter alder. Prosent.

	Alder					
	16 til 24 år	25 til 34 år	35 til 44 år	45 til 54 år	55 til 64 år	65 år og eldre
Har vore publikum	92%	88%	74%	58%	48%	50%
N	24	76	105	103	67	52

Tabell 14. Respondentar som har vore på kino i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter kvar i Møre og Romsdal dei er busette. Prosent.

	Bustad					
	Ålesund	Sunnmøre elles	Molde	Romsdal elles	Kristiansund	Nordmøre elles
Har vore publikum	68%	66%	81%	65%	61%	56%
N	84	156	58	48	36	45

Kinopublikum. Samla har 67 prosent av den vaksne befolkninga i Møre og Romsdal vore på kino i løpet av ein periode på tolv månader. Kvinnene er dei mest ivrige kinogjengarane (79 prosent av

kvinnene mot 57 prosent av mennene). Det er relativt liten forskjell mellom utdanningsgruppene, sjølv om det er noko vanlegare å gå på kino blant dei med dei lengste utdanningane enn dei med kortare utdanningar. Molde skil seg ut på den måten at heile 81 prosent av moldensarane har vore på kino, mot 57 prosent av dei nordmøringane som er busette utanfor Kristiansund. Kinoane rekrutterer heilt klart ein større del publikum blant dei yngre enn dei eldre aldersgruppene. Medan 92 prosent av dei aldersgruppa under 25 år har vore på kino siste år, er det 48 prosent i aldersgruppa 55-64 år som har vore det same.

Tabell 15. Respondentar som har vore publikum på eit idrettsarrangement i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter kjønn. Prosent.

	Kjønn	
	Mann	Kvinne
Har vore publikum	63%	64%
N	235	194

Tabell 16. Respondentar som har vore publikum på eit idrettsarrangement i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter utdanningsnivå. Prosent.

	Utdanningsnivå	
	Grunnskule og vidaregåande	Høgskule- eller universitet
Har vore publikum	56%	69%
N	174	249

Tabell 17. Respondentar som har vore publikum på eit idrettsarrangement i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter alder. Prosent.

	Alder					
	16 til 24 år	25 til 34 år	35 til 44 år	45 til 54 år	55 til 64 år	65 år og eldre
Har vore publikum	63%	70%	65%	66%	50%	62%
N	24	77	105	103	69	52

Tabell 18. Respondentar som har vore publikum på eit idrettsarrangement i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter kvar i Møre og Romsdal dei er busette. Prosent.

	Bustad					
	Ålesund	Sunnmøre elles	Molde	Romsdal elles	Kristiansund	Nordmøre elles
Har vore publikum	73%	64%	69%	60%	58%	44%
N	85	156	58	48	36	46

Idrettspublikum. I alt 63 prosent av innbyggerane i Møre og Romsdal har vore publikum på eit idrettsarrangement i løpet av dei tolv siste månadane. Det er berre små forskjellar mellom deltakinga til kvinner og menn, medan dei med lengst utdanningar i større grad enn andre har vore på minst eitt idrettsarrangement (69 prosent mot 56 prosent). Ålesund og Molde skil seg ut ved å ha høgare deltaking enn andre. I alt 73 prosent av dei som er busette i Ålesund og 69 prosent av busette i Molde har vore publikum på eit idrettsarrangement i løpet av siste året. Det er naturleg å sjå dette i samanheng med at begge byane har lag i eliteserien i fotball som trekkjer mykje publikum. Ut over dette er det sjølvstøtt mange typar idrettsarrangement som trekkjer ulike typar publikum, ikkje minst barneidrett der både foreldre og andre slektningar gjerne utgjør publikum. Det er busette på Nordmøre som i minst grad har vore idrettspublikum, særleg dei som bur utanfor Kristiansund (44 prosent).

Tabell 19. Respondentar som har vore publikum på teater, revy, historiske spel eller liknande i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter kjønn. Prosent.

	Kjønn	
	Mann	Kvinne
Har vore publikum	49%	65%
N	233	194

Tabell 20. Respondentar som har vore publikum på teater, revy, historiske spel eller liknande i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter utdanningsnivå. Prosent.

	Utdanningsnivå	
	Grunnskule og vidaregåande	Høgskule- eller universitet
Har vore publikum	50%	61%
N	173	249

Tabell 21. Respondentar som har vore publikum på teater, revy, historiske spel eller liknande i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter alder. Prosent.

	Alder					
	16 til 24 år	25 til 34 år	35 til 44 år	45 til 54 år	55 til 64 år	65 år og eldre
Har vore publikum	63%	51%	48%	59%	62%	63%
N	24	76	105	103	68	51

Tabell 22. Respondentar som har vore publikum på teater, revy, historiske spel eller liknande i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter kvar i Møre og Romsdal dei er busette. Prosent.

	Bustad					
	Ålesund	Sunnmøre elles	Molde	Romsdal elles	Kristiansund	Nordmøre elles
Har vore publikum	60%	56%	62%	65%	42%	44%
N	84	155	58	48	36	46

Teater- og revy publikum. Det er 56 prosent av befolkninga i Møre og Romsdal som har vore publikum på teater, revy, historiske spel eller liknande i løpet av siste år. Ein klart større del av kvinnene enn av mennene har delteke (65 mot 49 prosent). Dei med dei lengste utdanningane har delteke oftare enn dei med kortare utdanningar (61 mot 50 prosent). Det er vanlegast blant busette i Romsdal å søkje til slike arrangement (62 prosent av dei som er busette i Molde og 64 prosent av andre romsdalingar). Lokaliseringa av Regionteateret i Møre og Romsdal kan vere ein grunn til dette. Busette på Nordmøre går i mindre grad på slike førestillingar. Lågast andel har Kristiansund, der 42 prosent har vore publikum på teater, revy, historiske spel eller liknande i løpet av det året som har gått.

Tabell 23. Respondentar som har vore publikum på museum eller utstillingar (om f. eks. kunst, foto, folkekultur, næringsutvikling) i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter kjønn. Prosent.

	Kjønn	
	Mann	Kvinne
Har vore publikum	45%	50%
N	233	194

Tabell 24. Respondentar som har vore publikum på museum eller utstillingar (om f. eks. kunst, foto, folkekultur, næringsutvikling) i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter utdanningsnivå. Prosent.

	Utdanningsnivå	
	Grunnskule og vidaregåande	Høgskule- eller universitet
Har vore publikum	36%	55%
N	173	249

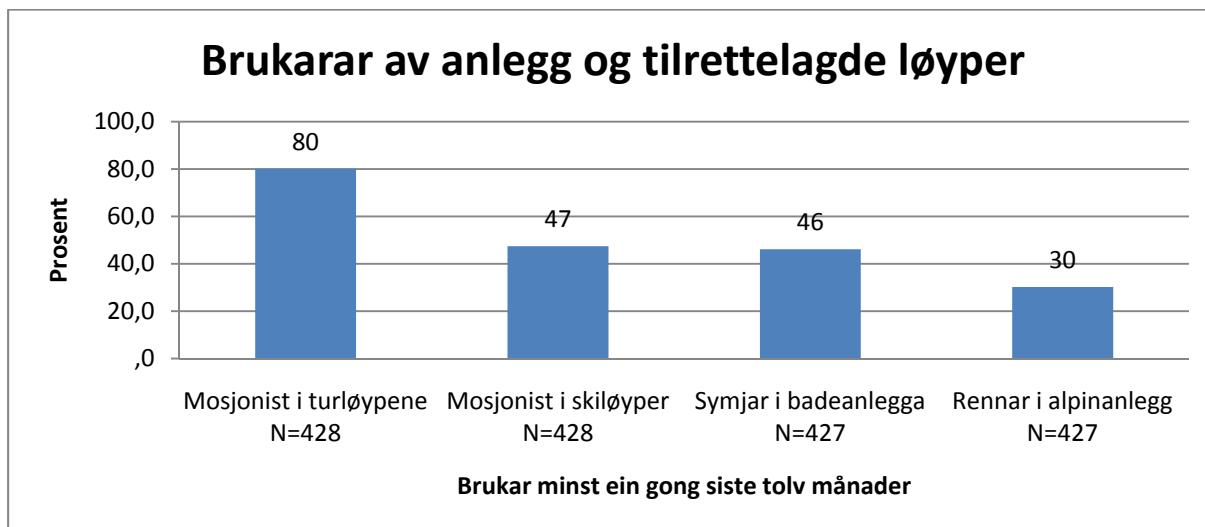
Tabell 25. Respondentar som har vore publikum på museum eller utstillingar (om f. eks. kunst, foto, folkekultur, næringsutvikling) i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter alder. Prosent.

	Alder					
	16 til 24 år	25 til 34 år	35 til 44 år	45 til 54 år	55 til 64 år	65 år og eldre
Har vore publikum	33%	43%	42%	47%	54%	64%
N	24	75	105	103	68	51

Tabell 26 Respondentar som har vore publikum på museum eller utstillingar (om f. eks. kunst, foto, folkekultur, næringsutvikling) i løpet av dei siste tolv månadane fordel etter kvar i Møre og Romsdal dei er busette. Prosent.

	Bustad					
	Ålesund	Sunnmøre elles	Molde	Romsdal elles	Kristiansund	Nordmøre elles
Har vore publikum	54%	48%	52%	31%	50%	41%
N	83	156	58	48	36	46

Museums- og utstillingspublikum. Nesten halvparten (47 prosent) av befolkninga i Møre og Romsdal har minst ein gong vore publikum på museum eller utstillingar (om f. eks. kunst, foto, folkekultur, næringsutvikling) i løpet av det siste året. Kvinnene har i noko større grad enn mennene oppsøkt slike tilbod (50 mot 45 prosent). Det er klare forskjellar mellom utdanningsgruppene, der 55 prosent av dei med høgskuleutdanningar mot 36 prosent av dei med kortare utdanninga har delteke på slike tilbod. Det er også jamt over ein større del av dei som er busette i dei tre byane som brukar slike tilbod, sjølv om sunnmøringar busette utanfor Ålesund også har ei deltaking som ligg over fylkesgjennomsnittet. Deltaking i slike tilbod aukar klart med alder. Det er såleis 64 prosent av dei som er 65 år og eldre som har vore publikum på museum eller utstillingar, mot 33 prosent i den yngste aldersgruppa.

Figur 19. Respondentar som har vore brukarar av ulike anlegg og tilrettelagde løyper minst ein gong i løpet av dei tolv siste månadane. Prosent.

Det er også mange som har vore brukarar av anlegg og tilrettelagde løyper minst ein gong i løpet av dei siste tolv månadane. Dette gjeld i særleg grad tilrettelagde turveggar/merka stiar (for ferdsel til fots, sykkel, e.l.). Knapt halvparten har brukt tilrettelagde løyper for ski og badeanlegga, medan knapt en tredjedel har brukt eit skianlegg for alpint siste året.

I alt 13,2 prosent har korkje vore mosjonist i turløypene, skiløypene, symjar i badeanlegga eller rennar i alpinanlegga i løpet av ein periode på tolv månader.

Om vi ser på dei som korkje har vore publikum på konsertar, festivalar, kino, idrettsarrangement, teater, revy, museum og utstillingar eller vore mosjonist i turløypene, skiløypene, symjar i badeanlegga eller rennar i alpinanlegga i løpet av ein periode på tolv månader, gjeld dette 3,2 prosent av alle dei 431 respondentane (inkludert respondentar som har svart ufullstendig på desse spørsmåla).

Tabell 27. Brukarar av tilrettelagde turveggar/merka stiar (for ferdsel til fots, sykkel, e.l.) i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter kjønn. Prosent.

	Kjønn	
	Mann	Kvinne
Har vore brukt	75%	87%
N	236	192

Tabell 28. Brukarar av tilrettelagde turveggar/merka stiar (for ferdsel til fots, sykkel, e.l.) i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter utdanningsnivå. Prosent.

Utdanningsnivå		
	Grunnskule og vidaregåande	Høgskule- eller universitet
Har vore brukt	75%	84%
N	173	249

Tabell 29. Brukarar av tilrettelagde turveggar/merka stiar (for ferdsel til fots, sykkel, e.l.) i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter alder. Prosent.

	Alder					
	16 til 24 år	25 til 34 år	35 til 44 år	45 til 54 år	55 til 64 år	65 år og eldre
Har vore brukt	71%	79%	85%	86%	72%	76%
N	24	77	104	103	67	53

Tabell 30. Brukarar av tilrettelagde turveggar/merka stiar (for ferdsel til fots, sykkel, e.l.) i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter kvar i Møre og Romsdal dei er busette. Prosent.

	Bustad					
	Ålesund	Sunnmøre elles	Molde	Romsdal elles	Kristiansund	Nordmøre elles
Har vore brukt	84%	81%	90%	85%	56%	73%
N	83	156	57	48	36	46

Mosjonistar i turløyper. Det er mange som bruker tilrettelagde turveggar/merka stiar (for ferdsel til fots, sykkel, e.l.), nærare bestemt 80 prosent av dei som deltok i undersøkinga. Kvinnene er flittigare brukarar enn mennene, i og med at 87 prosent av kvinnene er blant brukarane mot 75 prosent av mennene. Utdanningsnivå påverkar også bruken, i og med at bruken er større blant dei med dei lengste utdanningane (84 prosent) enn blant dei med kortare utdanningar (75 prosent). Kristiansund skil seg ut, ved at langt færre blant kristiansundarane enn andre i fylket bruker slike turløyper. Medan for eksempel 90 prosent av dei som er busette i Molde gir uttrykk for at dei bruker turløypene, gjeld tilsvarande for 56 prosent av dei som er busette i Kristiansund.

Tabell 31. Brukarar av tilrettelagde løyper for ski i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter kjønn. Prosent.

	Kjønn	
	Mann	Kvinne
Har vore brukt	45%	51%
N	236	192

Tabell 32. Brukarar av tilrettelagde løyper for ski i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter utdanningsnivå. Prosent.

	Utdanningsnivå	
	Grunnskule og vidaregåande	Høgskule- eller universitet
Har vore brukt	38%	53%
N	173	249

Tabell 33. Brukarar av tilrettelagde løyper for ski i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter alder. Prosent.

	Alder					
	16 til 24 år	25 til 34 år	35 til 44 år	45 til 54 år	55 til 64 år	65 år og eldre
Har vore brukt	38%	49%	47%	58%	40%	38%
N	24	77	104	103	67	53

Tabell 34. Brukarar av tilrettelagde løyper for ski i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter kvar i Møre og Romsdal dei er busette. Prosent.

	Bustad					
	Ålesund	Sunnmøre elles	Molde	Romsdal elles	Kristiansund	Nordmøre elles
Har vore brukt	45%	49%	56%	54%	25%	46%
N	83	156	57	48	36	46

Mosjonistar i skiløyper. Det er 47 prosent som har brukt tilrettelagde løyper for ski minst ein gong i løpet av dei siste tolv månadane. Også her er bruken noko høgare blant kvinnene enn blant mennene (51 prosent av kvinnene mot 45 prosent av mennene). Slik mosjon er klart meir vanleg blant høgskule- og universitetsutdanna enn blant andre (53 mot 38 prosent). Trass i at snøvinteren har nådd langt ut på kysten dei to siste åra, er det blant kristiansundarane at bruk av slike skiløyper er minst (25 prosent) og størst blant moldensarar og andre romsdalingar (56 og 54 prosent).³ I dei yngste og dei eldste aldersgruppene er desse mosjonistane klart færre (38 prosent) enn dei frå 25 år og oppover til 54 år.

³ I Kristiansund er det eit supplement til skiløyper, som ikkje er andre kommunar i Møre og Romsdal har, nemleg kunstisbane for skøyter. Aktivitet knytt til denne blir ikkje fanga av undersøkinga.

Tabell 35. Brukarar av basseng eller badeanlegg i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter kjønn. Prosent.

	Kjønn	
	Mann	Kvinne
Har vore brukt	38%	56%
N	235	192

Tabell 36. Brukarar av basseng eller badeanlegg i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter utdanningsnivå. Prosent.

	Utdanningsnivå	
	Grunnskule og vidaregåande	Høgskule- eller universitet
Har vore brukt	41%	50%
N	172	249

Tabell 37. Brukarar av basseng eller badeanlegg i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter alder. Prosent.

	Alder					
	16 til 24 år	25 til 34 år	35 til 44 år	45 til 54 år	55 til 64 år	65 år og eldre
Har vore brukt	50%	55%	59%	51%	22%	29%
N	24	77	104	103	67	52

Tabell 38. Brukarar av basseng eller badeanlegg i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter kvar i Møre og Romsdal dei er busette. Prosent.

	Bustad					
	Ålesund	Sunnmøre elles	Molde	Romsdal elles	Kristiansund	Nordmøre elles
Har vore brukt	41%	44%	56%	52%	47%	44%
N	85	155	57	48	36	46

Symjarar i badeanlegg. Vel halvparten av dei spurde seier at dei har brukt basseng eller badeanlegg i løpet av dei tolv siste månadane. Kvinnene er klart overrepresenterte blant brukarane av slike anlegg. I alt 56 prosent av kvinnene seier at dei brukar slike anlegg, mot 38 prosent av mennene. Også når det gjeld bruk av badeanlegga, er dei med dei lengste utdanningane mest aktive. Det er flest brukarar blant dei som er under 55 år. I tillegg er bruken høgst blant busette i Molde (56 prosent), elles i Romsdal (52 prosent) og i Kristiansund (47 prosent). Både Molde og Kristiansund har større og nyare badeanlegg enn kva ein har i Ålesund. Blant dei som er busette i Ålesund, er det 41 prosent som seier at dei har brukt basseng eller badeanlegg i løpet av dei tolv siste månadane.

Tabell 39. Brukarar av skianlegg for alpint i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter kjønn. Prosent.

	Kjønn	
	Mann	Kvinne
Har vore brukt	30%	30%
N	235	192

Tabell 40. Brukarar av skianlegg for alpint i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter utdanningsnivå. Prosent.

	Utdanningsnivå	
	Grunnskule og vidaregåande	Høgskule- eller universitet
Har vore brukt	25%	34%
N	172	249

Tabell 41. Brukarar av skianlegg for alpint i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter alder. Prosent.

	Alder					
	16 til 24 år	25 til 34 år	35 til 44 år	45 til 54 år	55 til 64 år	65 år og eldre
Har vore brukt	25%	33%	37%	35%	24%	14%
N	24	77	104	103	67	52

Tabell 42. Brukarar av skianlegg for alpint i løpet av dei siste tolv månadane fordelt etter kvar i Møre og Romsdal dei er busette. Prosent.

	Bustad					
	Ålesund	Sunnmøre elles	Molde	Romsdal elles	Kristiansund	Nordmøre elles
Har vore brukt	34%	38%	19%	40%	11%	15%
N	85	155	57	48	36	46

Renningar i skianlegg. Det er 30 prosent av den vaksne befolkninga i Møre og Romsdal som har brukt eit skianlegg for alpint siste året. Det er ingen forskjell i bruken mellom menn og kvinner. Også når det gjeld skianlegga er det ein større del blant dei som har høgskule- eller universitetsutdanningar som brukar desse enn blant dei med kortare utdanningar. Sunnmøringane, samt romsdalingar busette utanfor Molde brukar slike anlegg meir enn andre. Sunnmøre har også flest slike skianlegg.⁴ Blant vaksne, finn ein flest brukarar blant dei som representerer barnefamiliane, frå 25-54 år, der det

⁴ I ei oversikt over norske skianlegg, er Sunnmøre registrert med seks anlegg med skitrekk, mot tre i Romsdal og tre på Nordmøre. Anlegga på Sunnmøre er i tillegg større, der kvart anlegg i gjennomsnitt har fire skitrekk, medan det er mindre enn to skitrekk per anlegg på Nordmøre og i Romsdal. Med fleire trekk per anlegg, når ein også breiare publikumsgrupper. <http://www.skiinfo.no/Norske-Alpinanlegg-1050-no.jhtml>

er størst innslag rennarar blant dei i aldersgruppa 35-44 år (37 prosent) og minst blant dei frå 65 år og oppover (14 prosent).

Dei aktive er aktive på mange felt. Dei med høgare utdanning er meir aktive enn andre. Kvinner er meir aktive enn menn, samstundes som tilgang til tilbod også påverkar bruken. Slik sett har byane breiare tilbod på dei fleste område enn resten av fylket. I tillegg har ein sjølvstøtt dimensjonar som kyst versus indre strom på ein del fritidsaktivitetar, som ein ikkje på fangar opp i denne analysen. Det same gjeld forskjellar mellom andre kommunar enn dei største byane, der enkelte andre kommunar for eksempel har godt utbygde skianlegg og andre ikkje.

Kultur og fritid – lokale og regionale brukarar

Mykje av kultur- og fritidsaktiviteten går naturleg nok føre seg i nærmiljøet til den enkelte. Det er likevel ikkje uvanleg at brukarane av kultur- og fritidstilbod som reiser ut av eigen kommune for å delta på minst eitt kultur- eller fritidstilbod andre stader i eige fylke i løpet av eit år.⁵ For mange blir det også langt meir enn ei reise i løpet av eit år. På dette område opptreer mange som regionale menneske, der regionale tilbod er viktige som eit tillegg til dei lokale (Båtevik, Olsen og Vartdal 2003).

I og med at svarkategoriene som blei brukte i spørjeskjemaet (jf vedlegg) er delt inn i 1-3 gonger, 4-6 gonger, 7-9 gonger og 10 gonger eller meir, kjenner vi ikkje det eksakte talet kultur- og fritidsreiser respondentane føretek til andre kommunar i løpet av eit år. Det betyr at dei som i følgje tabell 43 har reist minimum 1 gong, kan ha reist inntil 3 gonger i løpet av året som gjekk. Dei som har reist minimum 2 gonger, kan ha reist inntil 6 gonger og dei som har reist minimum 3 gonger, kan ha reist inntil 9 gonger. Etter kvart som minimum tal reiser aukar, vil maksimum tal reiser også auke.

Tabell 43. Minimum tal kultur- og fritidsreiser til andre kommunar i Møre og Romsdal i løpet av tolv månader.⁵ I prosent av alle spurde.

Minimum	Maksimum	Prosent av alle (N=430)
1 gong	3 gonger	82
2 gonger	6 gonger	66
3 gonger	9 gonger	60
4 gonger	12 gonger	53
5 gonger	15 gonger	45
6 gonger	18 gonger	40
7 gonger	21 gonger	37
8 gonger	24 gonger	33
9 gonger	27 gonger	29
10 gonger	-	27

Sjølv om det er nokre som ikkje bruker kultur- eller fritidstilbod i andre kommunar i det heile, er det samla sett relativt mange som pendlar for å gjere seg nytte seg av det samla kultur- og fritidstilbodet i Møre og Romsdal.⁷ Det er i alt 82 prosent av alle som minst ein gong har reist ut av eigen kommune som brukarar av kultur- og fritidstilbod i ein annan kommune i fylket i løpet av tolv månader. To av tre (66 prosent) har reist ut av eigen kommune minimum to gonger for å delta på dei kultur- eller fritidsaktivitetane vi ser på i denne studien. Ein av tre (33 prosent) er kultur- eller fritidspendlarar minimum åtte gonger i løpet av eit år. Storbrukarane blant kultur- og fritidspendlarane er også

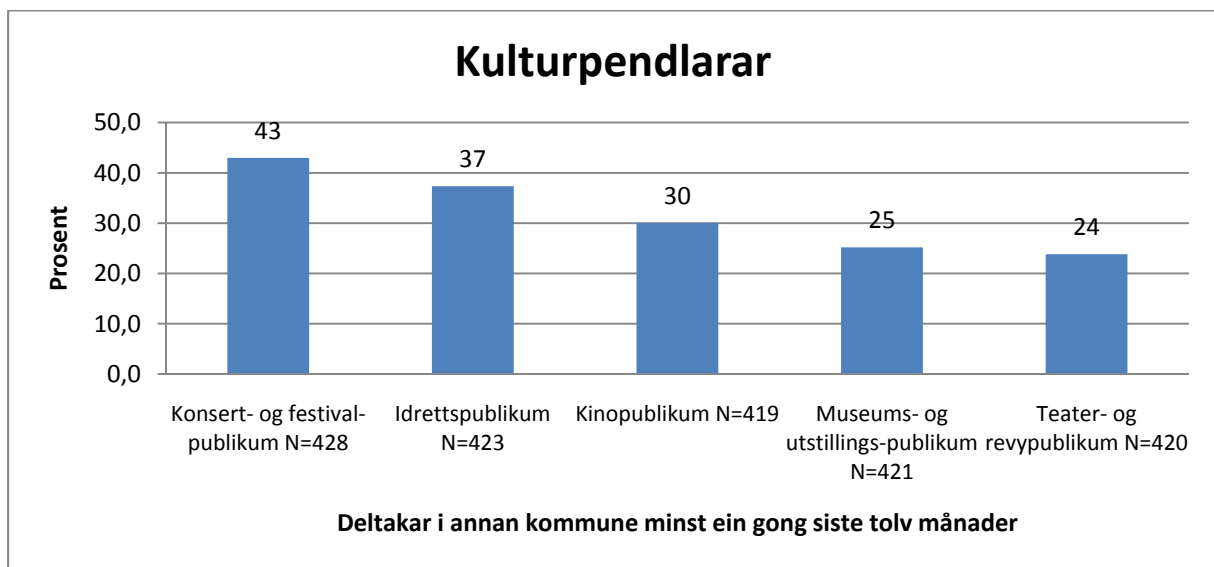
⁵ Kultur- og fritidsreisene som er registrerte her omfattar reiser i samband med følgjande aktivitetar, tilbod eller bruk av følgjande anlegg: konsertar, dansegalla, festivalar eller liknande/kino/ idrettsarrangement/ teater, revy, historiske spel eller liknande/museum eller utstillingar/tilrettelagde turveggar/merka stiar (for ferdsel til fots, sykkel eller liknande)/ tilrettelagde løyper for ski/ basseng eller badeanlegg/ skianlegg for alpint.

⁶ Jf. førre fotnote.

⁷ Berre reiser til andre kommunar i Møre og Romsdal er med i oversikta. Reiser ut av fylket kjem såleis i tillegg til dei reisene som er registrerte her.

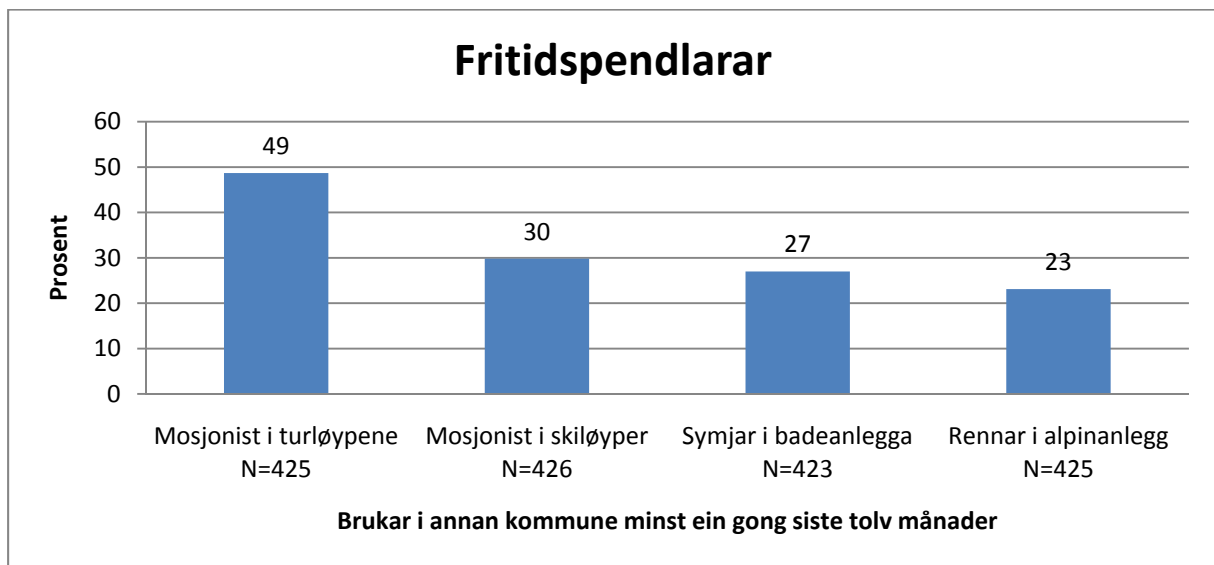
representert i materialet. I alt sju personar har minimum 41 slike reiser i løpet av eit år, der ein av desse igjen har minimum 59 reiser.

Samla får ein eit bilete der kultur- og fritidspendlinga er omfattande for relativt store grupper i utvalet vårt, ikkje minst med tanke på at berekningane som er brukte er baserte på minimum tal reiser. Går vi ut frå det reelle talet reiser ofte ligg ein plass mellom minimum og maksimumsverdiane, er det ikkje urimeleg å rekne med at rundt 40 prosent av respondentane i undersøkinga i gjennomsnitt reiser ut av eigen kommune ein gong i månaden for å kunne ta i bruk kultur- og fritidstilbod i andre kommunar.

Figur 20. Kulturpendlarar fordelt etter aktivitet. Registrering av dei som minimum ein gong i løpet av tolv månader har publikum ved ulike arrangement utanfor eigen heimkommune. Prosent.

Det er som konsert- og festivalpublikum at flest reiser ut av eigen heimkommune for å delta på eit kulturarrangement. I alt 43 prosent av dei spurde har delteke på ein konsert eller ein festival utanfor eigen kommune i løpet av eit år. Deretter er det idrettsarrangement som i størst grad dreg folk som publikum til andre kommunar. Det er naturleg å tenke på dei publikumsmengdene dei store eliteseriekubbane i fotball trekkjer til seg, men også foreldre og andre slektningar som deltek som publikum på ulike idrettsarrangement for barn, er ein del av dette biletet. Ut over dette har ein også kulturpendlarar blant kino-, museums- og utstillings- og teater og revypublikumet, noko som viser breidda i slik pendling.

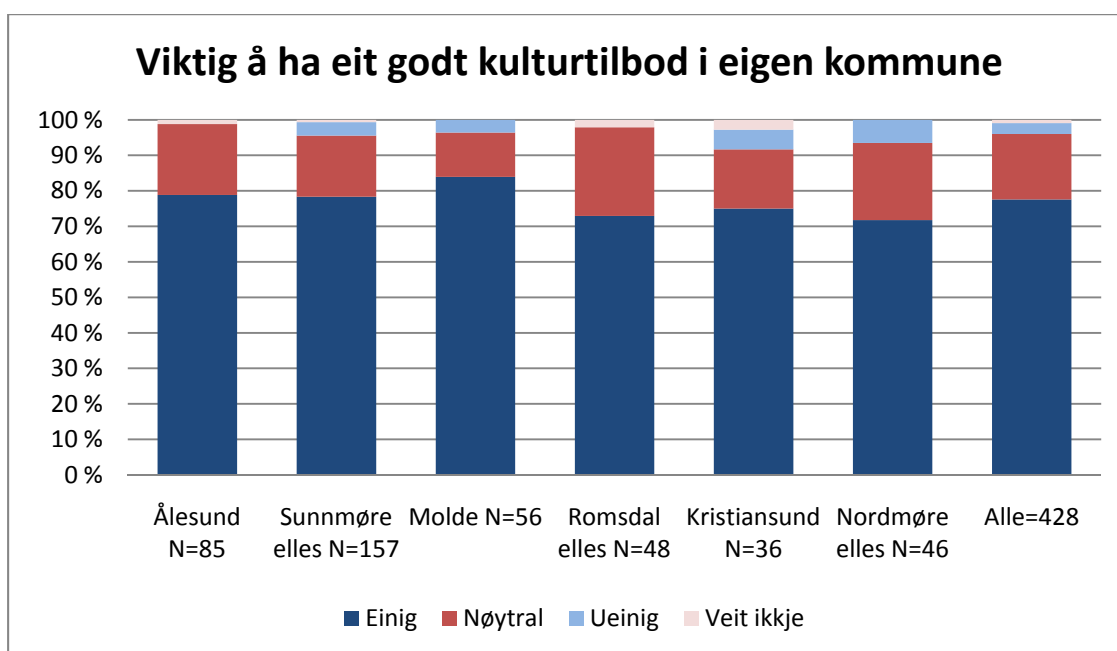

Figur 21. Fritidspendlarar fordelt etter aktivitet. Registrering av dei som minimum ein gong i løpet av tolv månader har delteke i ulike fritidsaktivitetar utanfor eigen heimkommune. Prosent.

Møre og Romsdal byr på mange naturopplevingar, også der det er tilrettelagde turveggar eller merka stiar. Mange reiser ut av eigen kommune for å få med seg slike opplevingar. I løpet av eitt år har nesten halvparten dei spurde gjort seg nytte av slike tilbod om sommaren, medan 30 prosent har gjort det same om vinteren. I tillegg har rundt kvar fjerde person også nytta eit bade- og/eller eit alpinanlegg utanfor eigen kommune i løpet av dei tolv siste månadane.

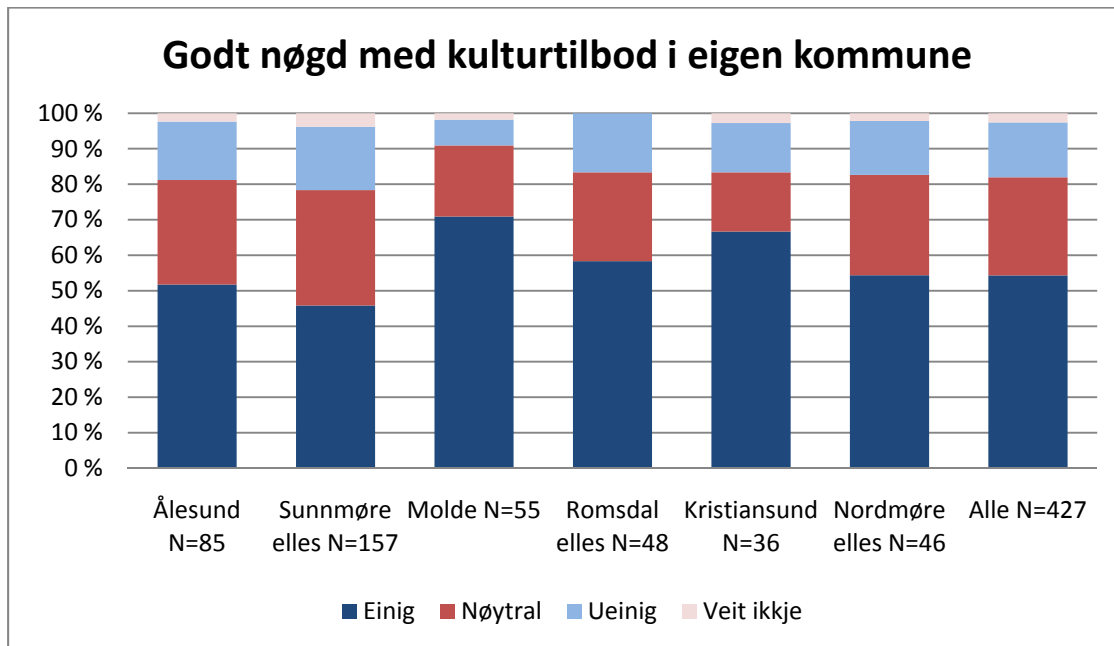
Vurdering av kultur- og fritidstilbodet i Møre og Romsdal

Det er mange som deltek i ulike kultur- og fritidstilbod i Møre og Romsdal. Det er også eit klart fleirtal av dei spurde som er opptekne av å ha eit godt tilbod både lokalt og regionalt.

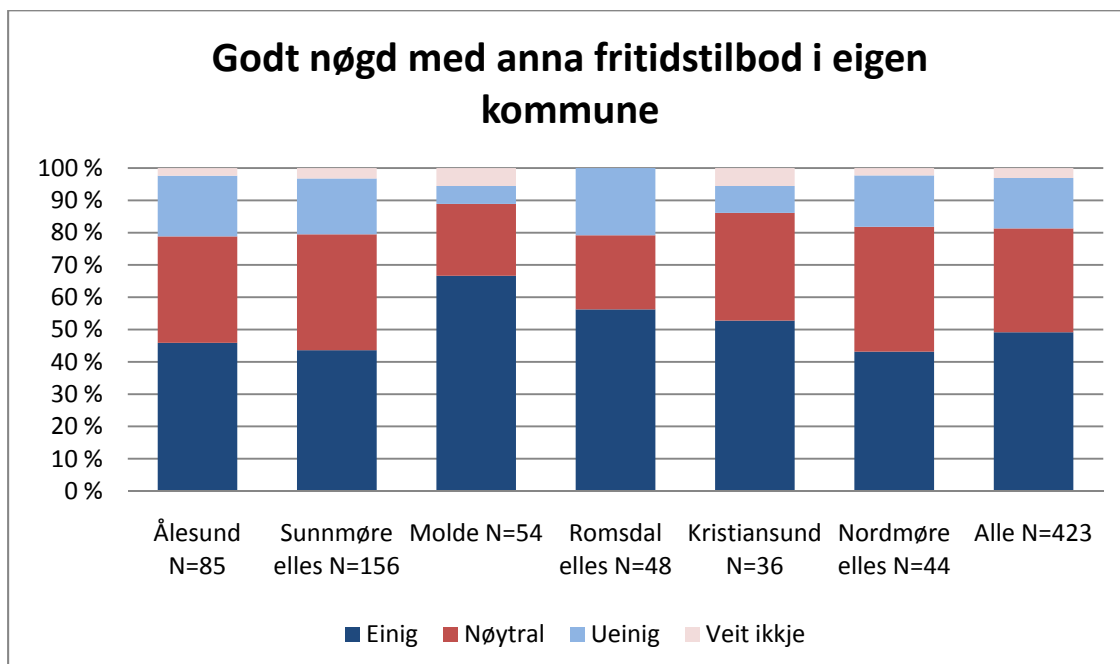
Figur 22. Vurdering av kor viktig det er med eit godt kulturtilbod i eigen kommune, fordelt etter kvar i fylket ein bur. Prosent.

I alt 78 prosent gir uttrykk for at dei er viktig å ha eit godt kulturtilbod i eigen kommune. Tala varierer litt etter geografi, der dei frå Molde i størst grad ser dette som viktig. Dei fleste andre gir ikkje uttrykk for nokre sterke meiningar om dette tilbodet og gir såleis ut for ei nøytral haldning. Dei færraste er negative.

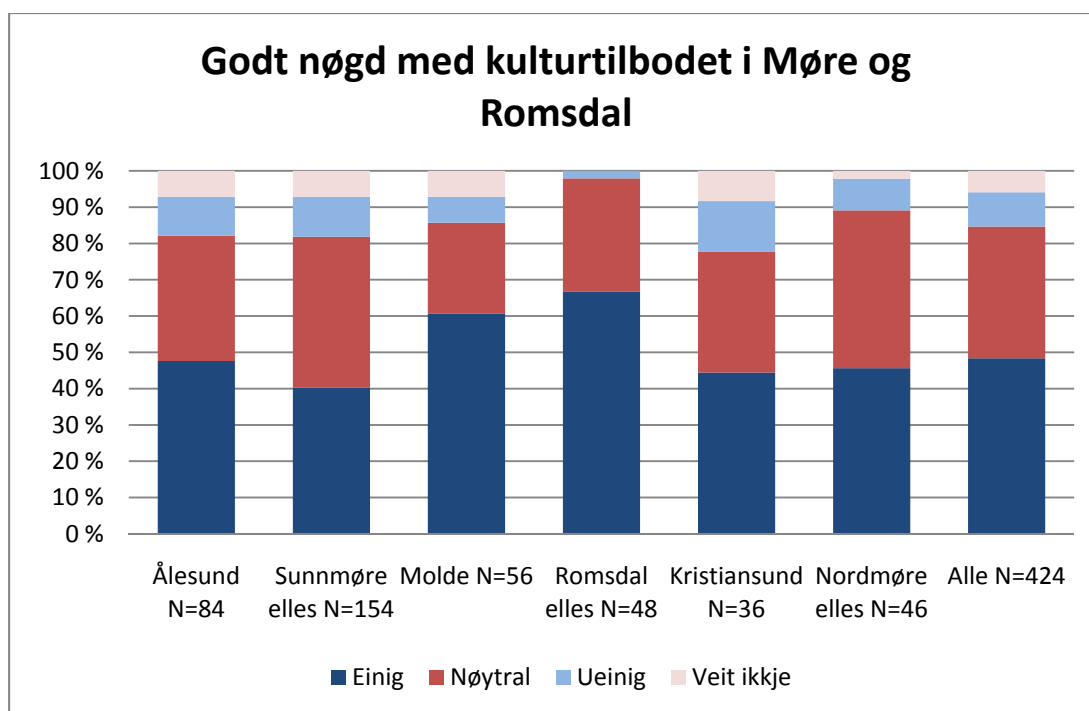
Figur 23. Kor nøgd er den enkelte med kulturtilbodet i eigen kommune, fordelt etter kvar i fylket ein bur. Prosent.

I overkant halvdel av respondentane svarar at dei er godt nøgde med kulturtilbodet i eigen kommune (54 prosent). Det er relativt store variasjonar i svar på dette spørsmålet mellom ulike delar av fylket. I Molde er 71 prosent og Kristiansund 67 prosent godt nøgde med tilbodet, medan det er færre som er godt nøgde med tilbodet i eigen kommune på Sunnmøre. I Ålesund er andelen 52 prosent og elles på Sunnmøre er andelen 46 prosent.

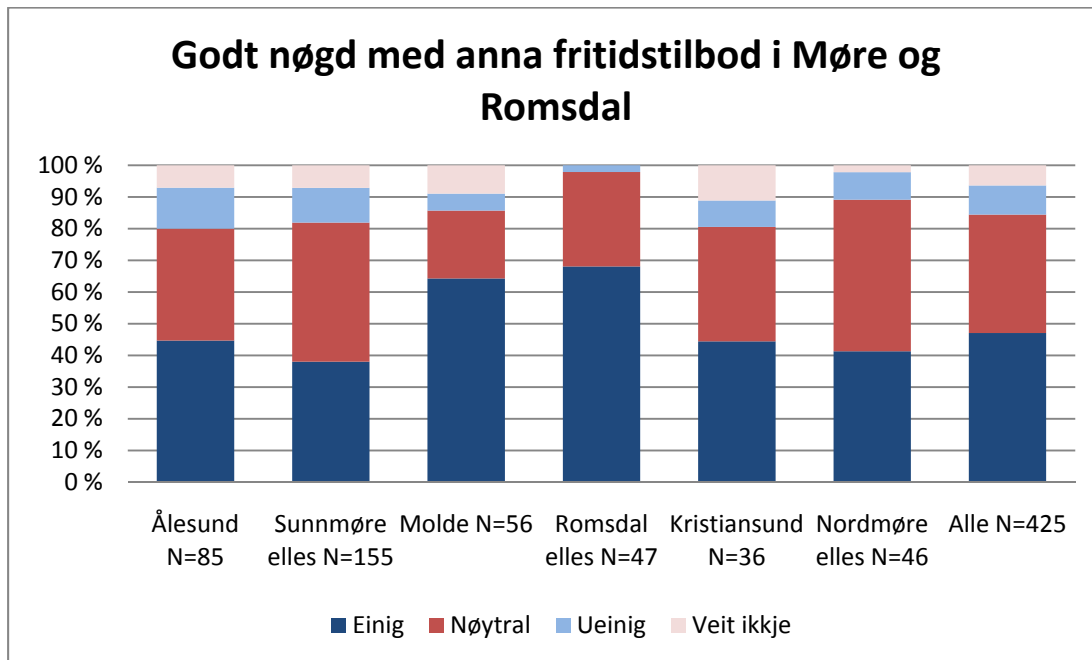
Figur 24. Kor nøgd er den enkelte med anna fritidstilbod i eigen kommune, fordelt etter kvar i fylket ein bur. Prosent.

Litt av det same biletet går att når dei spurde vurderer anna fritidstilbod, sjølv om det samla sett er færre som er nøgde med anna fritidstilbod, enn dei som er nøgde med kulturtilbodet. Knapt halvparten er godt nøgde med det tilbodet dei har i eigen kommune. Igjen er det busette i Molde som er mest nøgde (68 prosent), medan busette på Sunnmøre i mindre grad er nøgde. Færrest nøgde er det likevel blant nordmøringane som bur andre stader på Nordmøre enn i Kristiansund.

Figur 25. Kor nøgde er den enkelte med kulturtilbodet i Møre og Romsdal, fordelt etter kvar i fylket ein bur. Prosent.

Om ein ser på vurderinga av kulturtilbodet i heile Møre og Romsdal, endrar biletet seg noko. For det første er det fleire som gir uttrykk for at dei er godt nøgde med kulturtilbodet i eigen kommune enn dei som meiner det same om kulturtilbodet i heile Møre og Romsdal. Dette kan til dømes vere uttrykk for at dei for eigen del opplever at tilgangen til kulturtilbodet utanfor eigen kommune ikkje er god nok. Det er også verdt å merke seg at det er romsdalingane busette utanfor Molde som i størst grad er nøgde med kulturtilbodet i Møre og Romsdal sett under eitt. Ein grunn til dette kan vere at romsdalingane opplever at dei har rimeleg god tilgang til kulturtilbodet i Molde, samtidig som dei i større grad enn mange andre i fylket, har lettare tilgang til dei tilboda som er lokalisert både nord og sør i fylket. Ut over dette er det verdt å merke seg at det er relativt få som gir direkte uttrykk for at dei er ueinige i påstanden om at kulturtilbodet i Møre og Romsdal er godt.

Figur 26. Kor nøgd er den enkelte med anna fritidstilbod i Møre og Romsdal, fordelt etter kvar i fylket ein bur. Prosent.

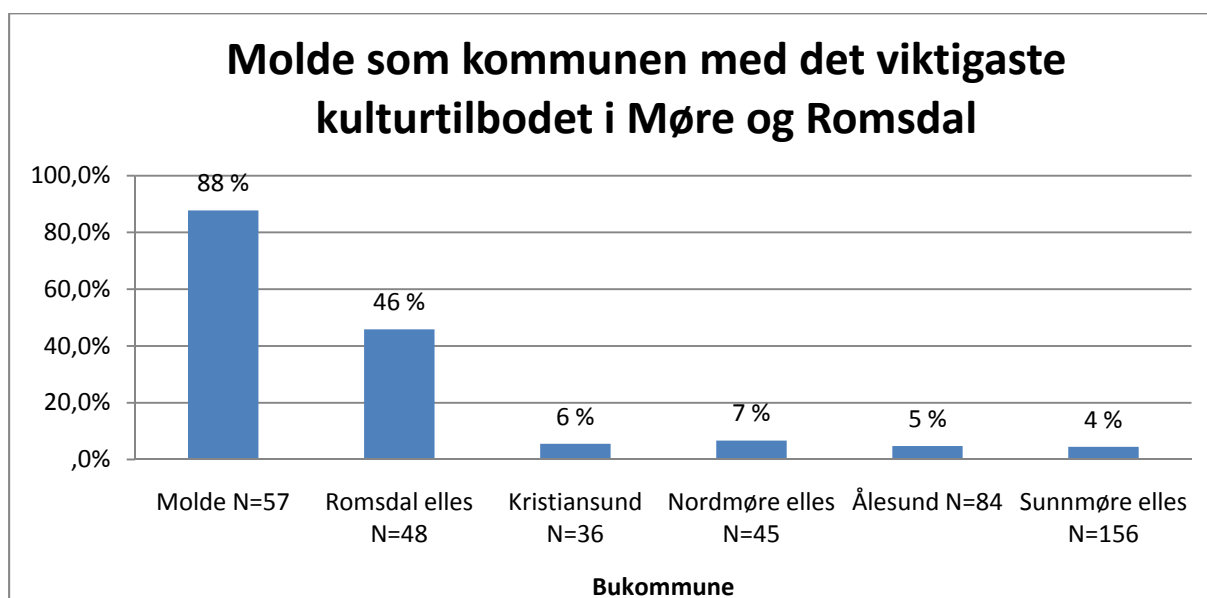
Også når det gjeld anna fritidstilbod, er romsdalingane i vesentleg større grad enn andre nøgde. Medan 68 prosent av romsdalingane som ikkje er frå Molde er nøgde med anna fritidstilbod, er 38 prosent av sunnmøringane busette i andre sunnmørskommunar enn Ålesund av same oppfatning.

Kva er den viktigaste kulturkommunen i Møre og Romsdal?

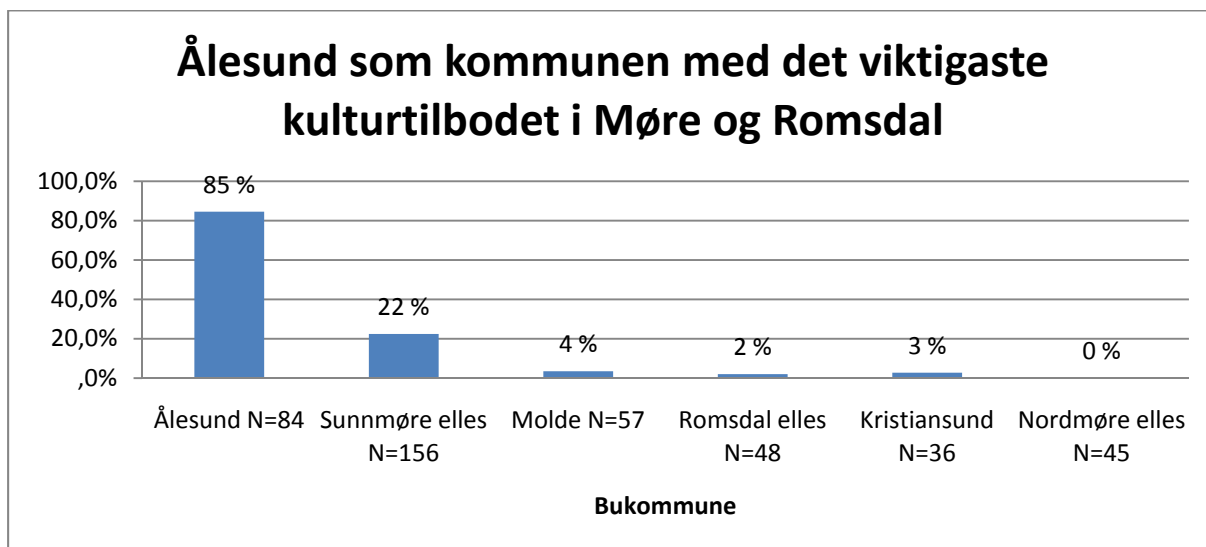
Mange vil oppleve eigen heimkommune som den kommunen som har det viktigaste kulturtilbodet i eige fylke. Slik er det også i Møre og Romsdal. Det er likevel nokre kommunar som skil seg ut, ved at dei også står relativt høgt i kurs blant dei som er busette i andre kommunar. Då snakkar vi om dei tre største byane, i særleg grad Molde.

Molde får heilt klart "flest stemmer" frå busette i eige omland. Blant busette i dei andre romsdalskommunane, er det heile 46 prosent som har sagt at Molde er den kommunen i Møre og Romsdal som har det aller viktigaste kulturtilbodet for den som svarar. Desse gir såleis uttrykk for at tilbodet i Molde er viktigare for dei, enn det tilbodet dei får i eigen kommune. Tilsvarande er det 22 prosent av sunnmøringane som ikkje bur i Ålesund sjølv, som opplever jugendbyen som den viktigaste kulturkommunen i Møre og Romsdal. På Nordmøre er det 13 prosent av dei som sjølv ikkje bur i Kristiansund, som opplever nordmørshovudstaden som den viktigaste kulturkommunen i Møre og Romsdal. Når det gjeld Kristiansund er det også påfallande at kristiansundarane i mindre grad enn moldensarane og ålesundarane ser på eigen by som den viktigaste kulturkommunen i Møre og Romsdal.

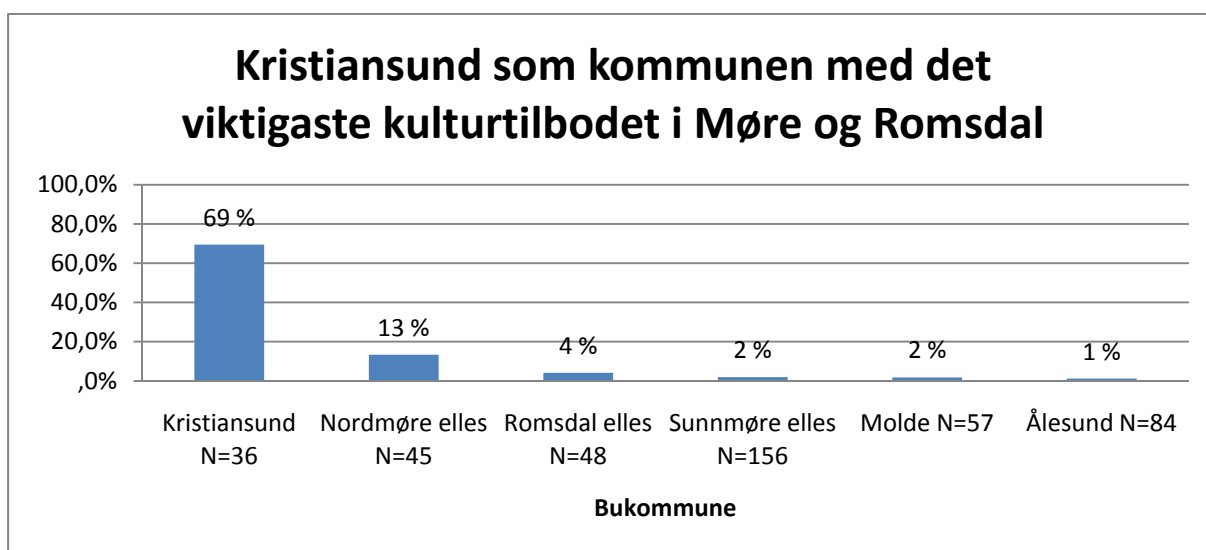
Relativt mange, ikkje minst blant dei som er busette på Nordmøre, er usikre og har ikkje teke stilling til kva kommune dei opplever som den viktigaste kulturkommunen i fylket. Blant busette i Kristiansund har 19 prosent svart "veit ikkje" på dette spørsmålet, medan 24 prosent av nordmøringane elles har svart det same. I dei andre områda er "veit ikkje"-prosenten under ti, med unntak av sunnmøringane som ikkje bur i Ålesund, der den er 15 prosent.

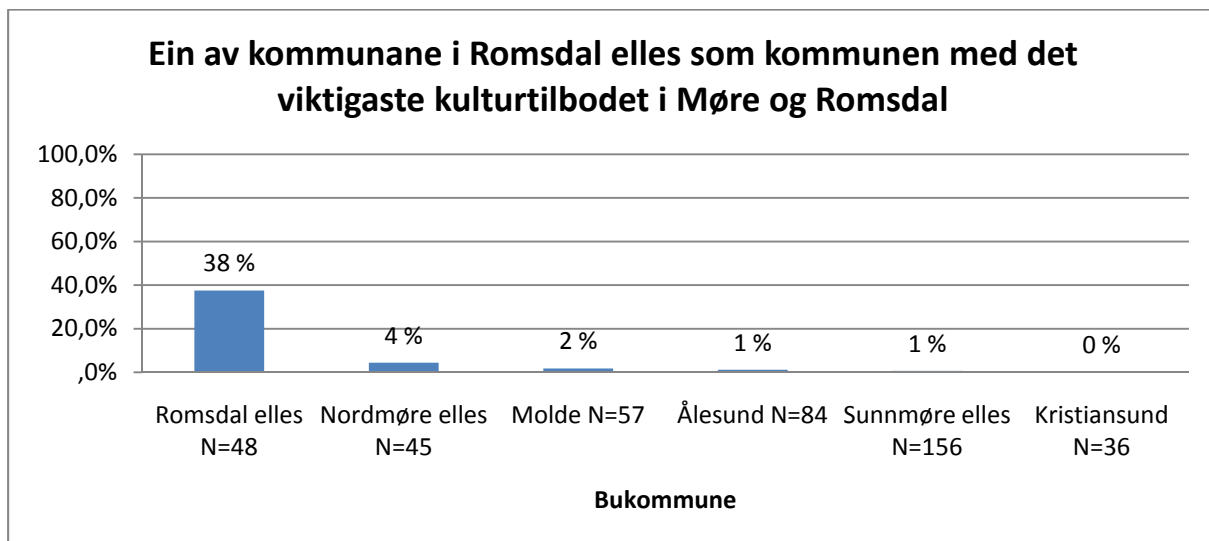
Figur 27. Dei som opplever Molde som kommunen med det viktigaste kulturtilbodet i Møre og Romsdal. Prosent av befolkninga busette i ulike delar av fylket.

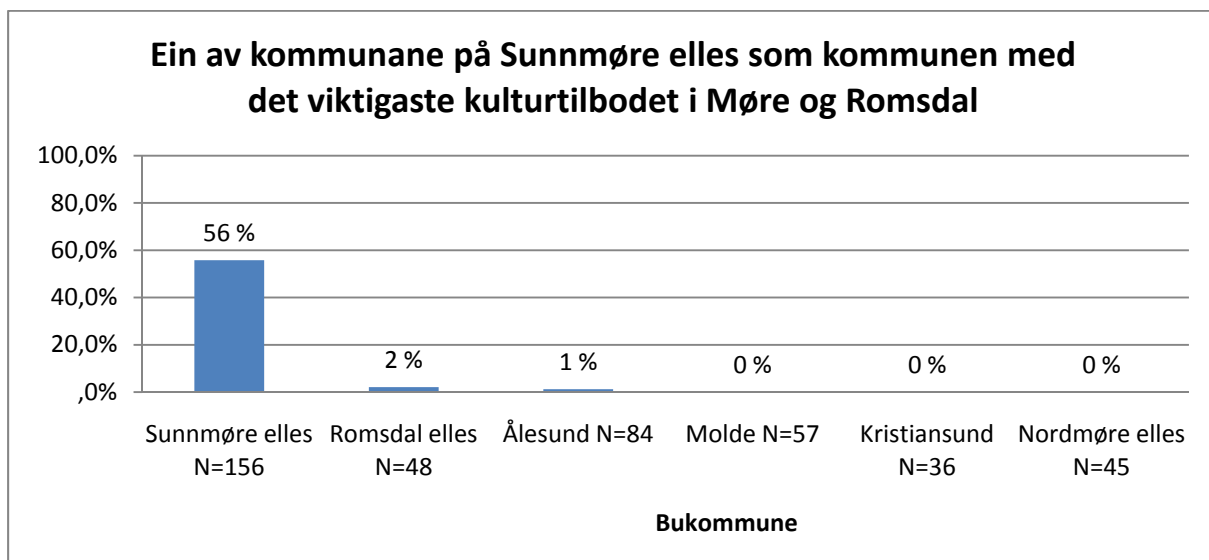
Figur 28. Dei som opplever Ålesund som kommunen med det viktigaste kulturtilbudet i Møre og Romsdal. Prosent av befolkninga busette i ulike delar av fylket.

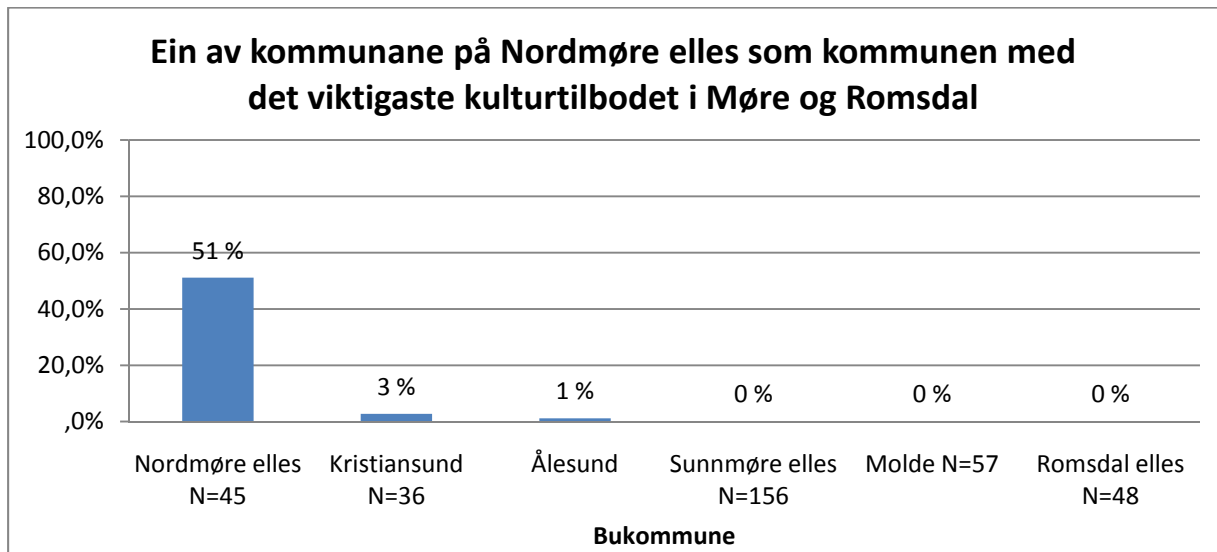
Figur 29. Dei som opplever Kristiansund som kommunen med det viktigaste kulturtilbudet i Møre og Romsdal. Prosent av befolkninga busette i ulike delar av fylket.

Figur 30. Dei som opplever ein av kommunane i Romsdal elles som kommunen med det viktigaste kulturtilbodet i Møre og Romsdal. Prosent av befolkninga busette i ulike delar av fylket.

Figur 31. Dei som opplever ein av kommunane på Sunnmøre elles som kommunen med det viktigaste kulturtilbodet i Møre og Romsdal. Prosent av befolkninga busette i ulike delar av fylket.

Figur 32. Dei som opplever ein av kommunane på Nordmøre elles som kommunen med det viktigaste kulturtilbodet i Møre og Romsdal. Prosent av befolkninga busette i ulike delar av fylket.

Kultur- og fritidstilbod til alle?

Mange brukarar. Det er mange brukarar av kultur- og fritidstilboda i Møre og Romsdal. Dei aller fleste har brukt eitt eller fleire av dei tilboda som vi har sett på i denne studien i løpet av siste året. Utan at ein kan tala kan samanliknast direkte, ser det ut til bruken av kulturtilbod i Møre og Romsdal langt på veg er lik situasjonen i landet elles (Vaage 2009). Frekvensen i bruk variere etter kven som er brukarar. Enkelte er storforbrukarar, anten ved at dei brukar same tilbodet ofte eller ved at dei brukar ei lang rekke ulike tilbod. Det er derimot få som ikkje brukar tilboda i det heile.

Kultur- og fritidspendlarane. For dei fleste er det tilbodet i nærområdet som er viktigast og som blir brukt mest. Samtidig veit vi frå tidlegare studiar i Møre og Romsdal at det særleg er ... *som kultur- og handlependlarar dei regionale sidene av kvardagslivet* blir synleg for dei fleste (Båtevik, Olsen og Vartdal 2003). Mange er villige til å reise litt ekstra om det er ein konsert eller ein festival som kan by på ei spesiell oppleving. Dette gir seg også uttrykk ved at:

- Mange gjer seg nytte av kultur- og fritidstilbod utanom eigen kommune. Eit overslag peikar i retning av at rundt rekna 40 prosent av respondentane "pendlar" til andre kommunar for å bruke kulturtilbod eller for å bruke anlegg tilrettelagde for ulike former fritidsaktivitet (turstiar, skianlegg, badeanlegg og liknande) i gjennomsnitt ein gong i månaden.
- Sjølv om kultur- og fritidspendling kan gå i ulike retningar, fungerer tilboda i dei tre største byane som viktige trekkplaster for eigne omland. Molde er i ei særstilling blant desse tre byane. Moldejazz er ein del av dette bilete, som ein festival som trekkjer til seg folk frå store delar av fylket. I tillegg gjer sjølv sagt plasseringa midt i fylket Molde relativt tilgjengeleg både blant dei som er busette på Sunnmøre og Nordmøre.
- Det er likevel slik at kvar av dei største byane først og fremst fungerer som trekkplaster på befolkninga i eigen region. Når folk frå Sunnmøre skal trekke fram kva kommune dei ser på som den viktigaste kulturkommunen i Møre og Romsdal, er det Ålesund som blir trekt fram, dersom dei då ikkje nemner eigen bustadkommune. Tilsvarande nemner romsdalingane første og fremst Molde og nordmøringane Kristiansund.

Molde skil seg ut. *Molde har som mål å være en av Norges viktigste kulturbyer*, blir det sagt på heimesidene til Molde kommune.⁸ Det vi kan slå fast er at Molde skil seg ut blant byane i fylket, slik folk frå fylket ser det. Eit særtrekk er at mange av dei som er busette i omlandskommunane i resten av Romsdalen, ser på Molde som den viktigaste kulturbyen i Møre og Romsdal. Molde har ein anna posisjon blant andre romsdalingar, enn Ålesund har blant andre sunnmøringar og Kristiansund har blant andre nordmøringar. To forhold kan vere særleg viktig for eit resultat som dette. For det første at Molde har eitt breitt tilbod av kulturaktivitetar, der i tillegg den omtalte jazzfestivalen står i ei særstilling. For det andre er det relativt korte reiseavstandar frå ulike delar av Romsdalen og inn til Molde, noko som gjer at forholda for kulturpendling ligg betre til rette enn i andre delar av fylket. Reisetida frå Åndalsnes til Molde er til dømes langt kortare enn frå Rindal til Kristiansund.

8

<https://www.molde.kommune.no/Modules/theme.aspx?ObjectType=Article&ElementID=2653&Category.ID=1327&Query=>

Merkesteinane. Om ein skal trekke fram to merkesteinar blant kultur- og fritidstilboda i Møre og Romsdal, står Molde Internasjonale Jazzfestival og Atlanterhavsparken Ålesund Akvarium i ei særstilling, i alle fall om ein ser på kor mange som ein eller annan gong har gjort seg bruk av desse tilboda. Dette er tilbod som er godt besøkt av publikum frå store delar av fylket. Posisjonen til desse to tilboda er kjent frå tidlegare studiar, og blir såleis stadfesta gjennom denne undersøkinga (Båtevik, Olsen og Vartdal 2003). I tillegg til desse to merkesteinane, er det særleg tre andre som skil seg ut. Det gjeld Matfestivalen i Ålesund, samt kampane til dei to eliteserielaga i fylket. Alle trekkjer til seg eit relativt stort publikum frå store delar av fylket. I tillegg er det desse tre som er nærast dei to første i konkurransen om å ha engasjert flest personar frå fylke som publikum i løpet av det siste året. Medan 26 prosent av alle spurde hadde vore på Moldejazz i løpet av det siste året og 25 prosent hadde vore i Atlanterhavsparken, hadde 23 prosent vore på eliteseriekamp på Color Line stadion minst ein gong i same tidsperiode og 18 prosent vore på eliteseriekamp på Aker Stadion eller delteke på Matfestivalen i Ålesund.

Viktige brukargrupper. Dei som har ei høgskule- eller universitetsutdanning brukar i større grad enn dei med kortare utdanningar dei kultur- og fritidstilboda som har vore omfatta av denne undersøkinga. Dette er heilt i samsvar med andre undersøkingar som peikar på at bruken av dei fleste kulturtilboda i stor grad heng saman med inntekt og utdanning (Vaage 2009). På same måte bruker kvinnene i større grad mennene dei tilboda som er tilgjengelege. I samanheng med dette er det grunn til understreke at høgskule- og universitetsutdanna er klart overrepresenterte blant dei som har svart på undersøkinga vår. Dette er uheldig med tanke på at vi ønskjer at studien skal gi eit mest mogleg realistisk bilete av situasjonen for heile den vaksne befolkninga i fylket. På den andre sida er høgskule- og universitetsutdanna ei viktig brukargruppe av kultur- og fritidstilboda i Møre og Romsdal, noko som er tydeleg illustrert gjennom studien. I alt frå utstillingspublikum til idrettspublikum, er denne gruppa relativt sett sterkare representerte enn andre. Samtidig er dette ei gruppe det er stort behov for å rekruttere til både private og offentlege bedrifter i fylket, og som mange bedrifter også ser som særleg utfordrande å rekruttere (Båtevik og Tangen 2010). På same måte er kultur- og fritidstilbodet særleg viktig for kvinner, i den forstand at kvinnene i større grad menn brukar slike tilbod. Eit godt kultur- og fritidstilbod er såleis ikkje minst viktig i eit fylke der utfordringane knytt til likestilling er store (Hanche-Dalseth 2010).

Nøgde brukarar? Det er relativt få som gir uttrykk for misnøye med kultur- og fritidstilbodet i Møre og Romsdal, anten dei ser på eigen kommune eller fylket under eitt. Ein skal likevel merke seg at brukarane i busette i Romsdalen synest meir nøgde enn andre. Det er nærliggande å sjå dette som uttrykk for moment som alt er nemnde. For det første har Molde eit relativt breitt tilbod slik brukarane vurderer det. For der andre er regionen så kompakt at kommunane i Romsdal i større grad enn dei andre fogderia utgjer det vi kan kalle ein integrert kultur- og fritidsregion. Dette gir god tilgang til tilbod, anten desse er lokaliserte i Molde eller i resten av Romsdalsregionen. På Sunnmøre og på Nordmøre kan derimot avstandane vere for store til at effektane får tilsvarande omfang. Både Sunnmøre og Nordmøre fungerer såleis etter alt å døme i mindre grad enn Romsdal som ein integrert kultur- og fritidsregion.

Referansar

Båtevik, Finn Ove, Olsen, Grethe Mattland, Vartdal, Barbro (2003). *Jakta på det regionale mennesket*. Volda: Møreforskning.

Båtevik, Finn Ove og Tangen, Geir (2010). Kampen om kompetansen. *RISS Samfunnstrekk i Møre og Romsdal*, 3–5.

Hanche-Dalseth, Marte (2010). Likestilling – utfordringer og muligheter? *RISS Samfunnstrekk i Møre og Romsdal*, 14–15.

Vaage, Odd Frank (2009). *Norsk kulturbarometer 2008*. Oslo: Statistisk sentralbyrå.

Vedlegg. Spørjeskjema

Spm_1

Har du deltatt på/besøkt arrangementa, festivalane eller kulturtilbod på lista under?

Du kan sette inntil to kryss for kvar linje

Horisontal fleirsvarsmatrise

Ikkje obligatorisk

Svaralternativ kolonne:

Har deltatt i løpet av dei siste tolv månadane

Har deltatt tidlegare år

Har aldri deltatt

Svaralternativ rad:

Jazzfestivalen i Molde

Operaen i Kristiansund

Matfestivalen i Ålesund

Dei nynorsk festspela Ørsta/Volda

Sommarfesten på Giske

Vårsøghelga i Surnadal

Raumarock, Åndalsnes

Nordic Light, fotofestival Kristiansund

Norsk fjellfestival, Åndalsnes

Eliteseriekamp på Color Line Stadion, Ålesund

Eliteseriekamp på Aker Stadion, Molde

Atlanterhavsparken, Ålesund

Bjørnsonfestivalen i Molde

Tahiti-festivalen i Kristiansund

Framsyning av Regionteatret i Møre og Romsdal

Gurispelet på Smøla

Spm_2

Langt tekstvar

Ope tekst – langt svar

I fyrste spørsmål presentert vi ei liste over fleire viktige festivalar, arrangement og andre kulturtilbod i Møre og Romsdal.

Kva andre liknadane tilbod, arrangement eller festivalar har du deltatt på/besøkt i løpet av dei siste tolv månadane?

Skriv namnet under.

Spm_3

Horisontal einsvarsmatrise

Ikkje obligatorisk

Kor mange gonger har du delteke som publikum på følgjande tilbod i kommunen der du bur, i løpet av dei siste tolv månadane?

Svaralternativ kolonne:

Meir enn 10 gonger

7-9 gonger

4-6 gonger

1-3 gonger

Ingen

Svaralternativ rad:

Konsertar, dansegalla, festivalar e.l.

Idrettsarrangement

Teater, revy, historiske spel e.l.

Museum, utstillingar (om f. eks. kunst, foto, folkekultur, næringsutvikling)

Kino

Spm_4

Horisontal einsvarsmatrise

Ikkje obligatorisk

Kor mange gonger har du delteke som publikum på følgjande tilbod i andre kommunar i Møre og Romsdal enn der du bur, i løpet av dei siste tolv månadane?

Svaralternativ kolonne:

Meir enn 10 gonger

7-9 gonger

4-6 gonger

1-3 gonger

Ingen

Svaralternativ rad:

Konsertar, dansegalla, festivalar e.l.

Idrettsarrangement

Teater, revy, historiske spel e.l.

Museum, utstillingar (om f. eks. kunst, foto, folkekultur, næringsutvikling)

Kino

Spm_5

Horisontal einsvarsmatrise

Ikkje obligatorisk

Kor mange gonger har du brukt følgjande tilbod i kommunen der du bur, i løpet av dei siste tolv månadane?

Svaralternativ kolonne:

Meir enn 10 gonger

7-9 gonger

4-6 gonger

1-3 gonger

Ingen

Svaralternativ rad:

Skianlegg for alpint

Tilrettelagde turløyper ski

Tilrettelagde turveggar/merka stiar (for ferdsel til fots, sykkel, e.l.)

Basseng, badeanlegg

Spm_6

Horisontal einsvarsmatrise

Ikkje obligatorisk

Kor mange gonger har du brukt følgjande tilbod i andre kommunar i Møre og Romsdal enn der du bur, i løpet av dei siste tolv månadane?

Svaralternativ kolonne:

Meir enn 10 gonger

7-9 gonger

4-6 gonger

1-3 gonger

Ingen

Svaralternativ rad:

Skianlegg for alpint

Tilrettelagde turløyper ski

Tilrettelagde turveggar/merka stiar (for ferdsel til fots, sykkel, e.l.)

Basseng, badeanlegg

Spm_7

Horisontal einsvarsmatrise

Skala 1 (Heilt ueinig) til 5 (Heilt einig) + Veit ikkje

Ikkje obligatorisk

Ver venleg å ta stilling til følgjande påstandar:

Svaralternativ rad:

Det er viktig for meg at det er eit godt kulturtilbod i kommunen der eg bur

Eg er godt fornøgd med kulturtilbodet i kommunen der eg bur

Eg er godt fornøgd med anna fritidstilbod i kommunen der eg bur

Eg er godt fornøgd med kulturtilbodet i Møre og Romsdal

Eg er godt fornøgd med anna fritidstilbod i Møre og Romsdal

Spm_8

Kategori

Einsvar, rullgardin

Ikkje obligatorisk

Dersom du skulle peike ut den kommunen i Møre og Romsdal som har det kulturtilbodet som er aller viktigaste for deg, kva kommune ville du peike på då?

Molde
Ålesund
Kristiansund
Vanylven
Sande
Herøy
Ulstein
Hareid
Volda
Ørsta
Ørskog
Norddal
Stranda
Stordal
Sykkylven
Skodje
Sula
Giske
Haram
Vestnes
Rauma

Neset
Midsund
Sandøy
Aukra
Fræna
Eide
Averøy
Gjemnes
Tingvoll
Sunndal
Surnadal
Rindal
Halsa
Smøla
Aure
Veit ikkje

Demografispørsmål

Kjønn

Alder (Fødselsår)

Postnummer til bustadsadresse

Køyr standard syntax på dette, slik at vi får med rett kommune.

Kva er di høgste avslutta utdanning

Grunnskule

Vidaregåande opplæring

Høgskule- eller universitet (1-4 år)

Høgskule- eller universitet (5 år eller meir)